

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΜΑΪΟΣ -
ΙΟΥΝΙΟΣ
2014
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'
ΤΕΥΧΟΣ 24

ΠΑΡΕΧΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γ. παραδ. 18
ΑΘΗΝΑΣ 18
Αριθμός Αδειας 01
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-0013

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ - ΧΑΝΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Όμιλία τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου κατά τὴν ἔναρξιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀργανωμένου σεμιναρίου στελεχῶν νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.....	3
Ἀντιμῆνσια καί Εἰλητά τῆς Κρήτης.....	11
Πεντηκοστήν ἑορτάζομεν.....	14
Προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ τῆς Μητροπόλεώς μας σέ Χίο καί Μυτιλήνη.....	16
Αἰρέσεις καί Νέα Ἐποχὴ. Ὁ Ἰνδουισμὸς, Δ' μέρος.....	19
Ἁγιασμὸς στό Κρητικὸ Σπίτι τῆς Ἁγίας Μαρίας.....	23
Ἡ ἀλήθεια γύρω ἀπὸ τὸ μάτι καί τὴν βασκανία.....	26
Ἅγιος Παναγιώτης ὁ Νεομάρτυρας.....	29
Δράσεις καί Γεγονότα.....	34

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΠΡΩΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΩΜΑΔΑΚΗΣ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' - ΤΕΥΧΟΣ 24, ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

Ἰδιοκτῆτης: Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου.

Ἐκδότης: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου, κ. Δαμασκηνός.

Ἐπιμέλεια ὕλης - Ὑπεύθυνοι περιοδικοῦ: Πρωτοσύγκελλος Ἄρχιμ. Δαμασκηνός
Λιονάκης, κ. Ευστράτιος Χατζηδάκης, κα Μάρθα Βανδουλάκη.

Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια: κα Στέλλα Περάκη, Φιλολόγος.

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Βιβλιοπωλεῖο I.M.K.A. Τηλ. 28210 27819

Συνδρομὴ: Προαιρετικὴ.

Ἡλεκτρονικὴ σελιδοποίηση - Ἐκτύπωση: **caithc** Τηλ.: 210-34.76.090

Ὁμιλία

τῆς Α. Θ. Παναγιότιτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

κ. κ. Βαρθολομαίου

κατά τήν Ἐναρξιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει

Ὄργανουμένου Σεμιναρίου

Στελεχῶν Νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

(2 Μαΐου 2014)

Προσφιλεῖς μας νέοι,
Χριστός Ἀνάστη!

«Ὡς χαρίεν ἐσθ' ἄνθρωπος ὅταν
ἄνθρωπος ᾗ» (Μαϊάνδρος).

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἀναστάσιου Χριστοῦ
μᾶς συνεκέντρωσε σήμερον εἰς τήν
Κωνσταντινουπόλιν, εἰς τήν ἕδραν τῆς
Μητροῦς Ἐκκλησίας, κατά τήν χαρμόσυ-
νον αὐτήν πασχαλινήν περίοδον, κατά
τήν ὁποίαν οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί,
ὡς χαρίεντες ἄνθρωποι «Πάσχα κρο-
τοῦμεν αἰώνιον», «Πάσχα μέγα, Πάσχα
τῶν πιστῶν».

Ἐκφράζομεν καί διαδηλοῦμεν, λοι-
πόν, τήν χαράν μας, τήν ἐπαυξάνουσαν
τήν πασχαλινήν ἡμῶν εὐφροσύνην,
διότι βλέπομεν τά φωτεινά πρόσωπά
σας, τά ὅποια μᾶς εἶναι ἤδη ἐκ παλαι-
οῦ γνωστά καί ἀγαπητά, ἀλλά καί διότι
γνωρίζομεν καί νέους φίλους, κληρι-
κούς καί λαϊκούς, οἱ ὅποιοι διακονεῖτε
τήν νεότητα εἰς τάς ἀνά τήν οἰκουμέ-
νην ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας
Πατριαρχείου. Ἀπευθύνομεν πρός

ὄλους σας τόν θερμόν πατρικόν μας
χαιρετισμόν καί τήν Πατριαρχικήν μας
εὐχήν νά μείνετε πάντοτε ἀκμαῖοι νέοι
καί νά συνεχίζετε νά διακονῆτε καί νά
κατευθύνετε τήν νέαν γενεάν κατά τάς
ἐπιταγὰς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ,
δηλαδή, κατά τήν ἀποστολικήν προ-
τροπήν, πρός «ὅσα ἐστίν ἀληθῆ, ὅσα
σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προ-
σφιλή», ὥστε νά λογιζῶνται οἱ νέοι «τήν
ἀρετήν καί τόν ἔπαινον» (πρβλ. Φιλ. δ'
8-9), νά εἶναι ὄντως «χαρίεντες νέοι».

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν ἰδιαίτερος,
ἀγαπητοί φίλοι, διά τήν ἀνταπόκρισιν
σας εἰς τήν πρόσκλησιν τῆς Μητροῦς
Ἐκκλησίας καί ἤδη συμμετέχετε τῆς
ἐπικαίρου αὐτῆς συναντήσεως ἀνταλ-
λαγῆς ἀπόψεων καί ἐμπειριῶν. Εἰς τό
πρόσωπόν σας εὐχαριστοῦμεν τούς
Ποιμενάρχας τῶν θεοσώστων ἐπαρ-
χιῶν τοῦ Θρόνου, οἱ ὅποιοι ἀνταπέκρι-
θησαν εἰς τήν πρόσκλησιν ταύτην τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί ἀπέ-
στειλαν στελέχη τῶν ὑπό τήν εὐθύνην

των λειτουργούντων γραφείων νεότητας, πρὸς ἀνταλλαγὴν σκέψεων καὶ ἐμπειριῶν ἐπὶ τοῦ ζωτικῆς θέματος τῆς διακονίας τῆς νεότητος μέ σκοπόν τὴν σύστασιν ἐνός δικτύου διὰ τὴν διακονίαν τῆς νεότητος ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὡσαύτως, χαιρετίζομεν τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ εὐχόμεθα εὐχάριστον τὴν διαμονὴν σας εἰς τὴν Πόλιν μας καὶ παραγωγικόν τόν συμπνευματισμόν σας μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν μετεχόντων.

Ἐμελετήσαμεν προσωπικῶς καὶ ἐν συνεργασίᾳ μέ τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν Νεότητος τοῦ Πατριαρχείου μας καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκδηλώσεώς μας αὐτῆς, διότι γνωρίζομεν τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον σεῖς καθημερινῶς διεξάγετε διὰ νὰ δώσετε εἰς τὴν νεότητα μίαν προοπτικὴν πνευματικῆς ζωῆς ἐντός μιᾶς κοινωνίας ἢ ὁποία ὀλονέν καὶ περισσότερο στρέφεται πρὸς τὴν λατρείαν τῆς ὕλης καὶ τὴν περιφρόνησιν τῆς ψυχῆς, ὥστε νὰ ὁμοιάζῃ συχνάκις μέ τὴν Βιβλικὴν Βαβυλώνιον κάμινον. Εἰς αὐτὴν τὴν κάμινον οἱ νέοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν κάτι ἀνώτερον, δηλαδή τὴν κοινωνίαν μέ τὸν Θεόν καὶ τὴν τήρησιν τῶν σωτηρίων ἐντολῶν Του, ὁμοιάζουν μέ τοὺς Τρεῖς Παῖδας τῶν Ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι εἶχον ριφθῆ εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸν βασιλεῖα Ναβουχοδονόσορα, ἐπειδὴ ἐπίστευον εἰς τὸν δημιουργόν τοῦ παντός Κύριον καὶ Θεόν.

Καὶ ἐάν τότε ὁ βασιλεὺς, δηλαδή, κατὰ παραλληλισμόν, ἢ σύγχρονος ἐξουσία, ἀπῆται τὴν λατρείαν τοῦ ἑαυ-

τοῦ του, ὁ σημερινὸς καταναλωτικὸς πολιτισμὸς, ὁ πολιτισμὸς τῆς πτώσεως, ὅπως εὐστόχως ἔχει χαρακτηρισθῆ, τείνει νὰ μεταμορφώσῃ κάθε ἄνθρωπον εἰς Ναβουχοδονόσορα, ὁ ὁποῖος λατρεύει τὸ αὐτοεἰδωλόν του, καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Θεοῦ ἔχει τοποθετήσει τὸν ἑαυτὸν του. Αὐτὸν τὸν ἑαυτὸν του προσπαθεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ μέ κάθε τρόπον. Καὶ ἀτυχῶς, ἤδη ἀπὸ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικίαν, ὁ ἄνθρωπος διδάσκεται ὑπὸ τῆς συγχρόνου κοινωνίας νὰ ἱκανοποιῆ τὰς ἐγωιστικὰς ἐπιθυμίας του, πιστεύων ὅτι εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιθυμιῶν εὐρίσκεται ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία.

Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, ἐρμηνεύων τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως, δηλαδή τὴν δημιουργίαν τοῦ σύμπαντος καὶ τοῦ ἀνθρώπου, μᾶς διδάσκει ὅτι οἱ νέοι «τό παρόν μόνον ἡδύ ὀρῶντες, τὴν μετὰ ταῦτα ὀδύνην οὐ λογιζονται». Διὸ καὶ πρέπει «πολλὴν τῆς ἀρετῆς ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ τῆς τῶν νέων σωφροσύνης ἐπιμελεῖσθαι» (Εἰς τὴν Γένεσιν ΝΘ', Ρ.Γ. 54, 519).

Αὐτὴ εἶναι ἀκριβῶς ἀνά τοὺς αἰῶνας ἡ διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Οἴκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου: Ὅτι δηλαδή αὐτός ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ζῆσῃ χριστιανικῶς πρέπει νὰ μάθῃ νὰ νεκρῶνῃ τὸν παλαιόν ἄνθρωπον, «σύν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» αὐτοῦ. «Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκός οὐ μὴ τελέσητε. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δέ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα δέ ἀντίκειται ἀλλήλοις» (Γαλ. ε', 16-18). Τὴν μάχην αὐτὴν κατὰ τῶν ἐπιθυμιῶν

τῆς σαρκός ὀφείλομεν νά ἐμφυσησω-
μεν ὡς ἀποφασιστικόν στοιχεῖον εἰς
τὴν ζωὴν κάθε νέου ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ
νά ζήσει ἐν Χριστῷ.

Ἡ μάχη αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρετὴ καὶ μό-
νον. «*Πάντα μὲν ἀνθρώπων, ἀλλότρια
τοῦδε βίου ἢ δ' ἀρετὴ βροτῆ, τοῦτο
μόνον βιοτῆ*» (ὅλα τὰ πράγματα τῶν
ἀνθρώπων εἶναι ξένα γιὰ τὴν ζωὴ αὐτῆ.
Ἡ ἀνθρωπίνη ἀρετὴ μονάχα, αὐτὴ εἶναι
ἡ ζωὴ) κηρύττει βιωματικῶς ὁ Θεολό-
γος Γρηγόριος (Ἔπη Θεολογικά, Ποίη-
μα ΛΑ', Γνωμικά δίστιχα, P.G. 37, 913).

Ἡ Κωνσταντινούπολις, καὶ ἰδιαιτέ-
ρως τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον,
εἶναι εἷς τόπος ἢ ὀρθότερον, ἐν βίωμα
ἀρετῆς.

Ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἐπιθυ-
μοῦν μίαν ἡμέραν νά ἐπισκεφθοῦν τὴν
Πόλιν καὶ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν. Θέ-
λουν νά γνωρίσουν τὴν ἱστορίαν της,
τὰ περίφημα μνημεῖα της, τὴν ὠραιό-
τητά της. Δέν ἐκλαμβάνουν ὅμως τὴν
Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν ἔδραν τοῦ
Πατριαρχείου μας ὡς ἓνα ἀξιοθαύμα-
στον χῶρον διατηρήσεως τοῦ βυζαντι-
νοῦ πολιτισμοῦ, ἐν ζωντανόν μουσεῖον
περιωπῆς, τὸ ὁποῖον μᾶς μεταφέρει εἰς
τὸ ἔνδοξον παρελθόν. Τὴν βιώνουν ὡς
θεσπίσασαν τὸ δόγμα, κρατοῦσαν καὶ
κηρύττουσαν τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ
μαρτυροῦσαν τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα,
δηλαδή τὴν ἀρετὴν. Διὰ τὸ Πατριαρ-
χεῖον μας καὶ τὴν μαρτυρίαν τῆς διδα-
σκαλίας του ἀνά τοὺς αἰῶνας θά ἡδύ-
νατο εὐχερῶς νά ἐπαναληφθῆ ἡ ρῆσις
τοῦ Ἁγίου ἐκ τῶν Πατριαρχῶν Γρηγορί-
ου τοῦ Θεολόγου, τοῦ μέλος ἐναρμονί-
σαντος θεολογίας καὶ ποιήσεως: «*Με-
σάτη δέ κακῶν ἀρετὴ κατάκειται ὡς*

*ρόδον ἐν στυγερῆσι καὶ ὀξείησιν ἀκάν-
θαις*» (Ἡ ἀρετὴ βρίσκεται εἰς τὴν μέ-
σην τῶν κακῶν ὅπως τὸ ρόδον ἀνά μέ-
σον εἰς τὰ ἄγρια καὶ σκληρὰ ἀγκάθια)
(Ἔπη Θεολογικά, Ποίημα Β', ὑποθήκαι
παρθένους, P.G. 37, 594).

Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς ἐπι-
τυχίας μιᾶς ἐξωτερικῆς δραστηριότη-
τος ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν
διακονοῦμεν, εἶναι ἀσφαλῶς ἡ ἔντονος
ἐσωτερικὴ, πνευματικὴ καὶ λειτουργικὴ
ζωή. Δηλαδή ἡ «*συνομιλία ἐνώπιος ἐνω-
πίω μὲ τὸν Θεόν*». Αὐτὴ ἡ ζωὴ ἐν Πνεύ-
ματι, ἡ συνοδοιπορία μὲ τὸν ταφέντα
καὶ ἀναστάντα Κύριον, εἶναι ἡ μυστικὴ
πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποῖαν πρέπει νά ἐκπο-
ρεύεται κάθε δραστηριότης, ἐάν ἐπιθυ-
μοῦμεν νεολαίαν ὄχι αἰχμάλωτον, ἀλλὰ
βιοῦσαν Πάσχα, δηλαδή ἀνάστασιν.
Ἐπιγραμματικῶς ἐπισημαίνομεν καὶ το-
νίζομεν: Ἡ ἀνάστασις εἶναι εὐφροσύνη
καὶ χαρὰ καὶ ζωὴ, ἡ αἰχμαλωσία εἶναι
καταδίκη, πόνος, θλίψις, στενοχωρία,
πάθος, ἄρνησις τῆς ζωῆς.

Ἐάν ἡ βυζαντινὴ Κωνσταντινούπο-
λις ἀπετέλεσε μίαν ἐξαιρετικὴν ἐστίαν
πολιτισμοῦ, ἐμποτισμένην μὲ τὰς ἀξίας
τοῦ Εὐαγγελίου, δέν εἶναι ἐπειδὴ ἐδῶ
οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ κληρικοὶ αὐτῆς
ἐκτιζον Ἁγίας Σοφίας, ἀγιογραφοῦσαν
ψηφιδωτὰ καὶ τοιχογραφίας, καλλιγρα-
φοῦσαν χειρόγραφα, ἄνοιγαν σχολεῖα,
ἐσμίλευον θαυμαστά ἔργα μικροτεχνί-
ας, ἀλλὰ κυρίως ἐπειδὴ ἐπεζήτησαν
πρῶτον νά κυριαρχήσουν εἰς τὰ πάθη
των καὶ νά ἐμποτισθοῦν ἀπὸ τὸ Ἅγιον
Πνεῦμα, ἐπιτυχάνοντες τὴν ἐντὸς τῆς
καρδίας «*βασιλείαν τοῦ Θεοῦ*» καὶ τὴν
μυστικὴν εἰρήνην τῆς χαρᾶς τῆς ἀνα-
στάσεως, τὴν ὁποῖαν οὐδεμία τεχνο-

λογική πρόοδος και οὐδεμία ἐπιστήμη δύνανται νά προσφέρουν.

Ὅταν, λοιπόν, ὀμιλῶμεν διὰ τήν πνευματικήν παράδοσιν, τήν ὁποίαν καταβάλλομεν προσπαθείας ὅλοι οἱ ἐργάται τῆς Ἐκκλησίας μας, νά κρατήσωμεν, ἐννοοῦμεν μίαν ζωντανήν μυστικήν καί μυστηριακήν ἀνάμνησιν τῆς ζωῆς τῶν Ἁγίων, ἐννοοῦμεν τόν χαρίεντα ἄνθρωπον τοῦ ἀρχαίου Μαιάνδρου, δηλαδή τό «μέγα τραῦμα», τόν ἄνθρωπον καί τήν αἰχμαλωσίαν του, τόν ὁποῖον ἄνθρωπον ἴασεν ὁ Χριστός μέ τήν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασίν του (πρβλ. τροπάριον ἀκολουθίας Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ) καί τόν κατέστησεν ἀληθῶς χαρίεντα.

Αὕτή ἡ ἀναστάσιμος καί χαρίεσσα παράδοσις, τήν ὁποίαν οἱ νέοι, ἡ ἐλπίς τοῦ μέλλοντος τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καί τῆς κοινωνίας μας, καλοῦνται νά διατηρήσουν καί νά συνεχίσουν, δέν εἶναι στατική ἢ φονταμενταλιστική ἢ προσωποκεντρική, ἀλλά μετάδοσις ζωῆς αὐθεντικῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ὁ φανατισμός καί ὁ φονταμενταλισμός εἶναι ἐννοιαί ξένοι εἰς τήν παράδοσιν καί εἰς τό σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Δυστυχῶς σήμερον μέ πολλήν λύπην διαπιστοῦμεν τήν ἐκδήλωσιν τοιούτων φαινομένων φονταμενταλισμοῦ, ἔθνικοῦ καί θρησκευτικοῦ, παγκοσμίως, ἰδιαίτερος ὅμως ἐσχάτως εἰς τόν χῶρον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τά ὁποῖα ἤδη ἔχουν στοιχίσει αἵματα πολλά καί ἔχουν ἐπιφέρει τήν ἐγκατάλειψιν ὑπό μεγάλου ἀριθμοῦ χριστιανῶν τῶν τόπων εἰς τούς ὁποίους διὰ πρώτην φοράν διεδόθη τό μήνυμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Ὅφειλομεν, λοιπόν, νά εὐαισθητοποιηθῶμεν ὅλοι, καί ἰδιαίτερος ἡ νεότης, νά μή ἀδιαφορῶμεν εἰς τά φαινόμενα αὐτά, ἀλλά νά πράττωμεν ὅ,τι δυνάμεθα διὰ τήν ἐνίσχυσιν τῶν ἀδελφῶν μας χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται αὐτήν τήν στιγμὴν ἀκόμη ὑπό διωγμόν καί ὑπό καθεστῶς φόβου καί τρόμου.

Παρακολουθοῦμεν, μέ ἐνδιαφέρον καί χαράν τήν πρόοδόν τοῦ ἔργου σας καί τās ἐκφράσεις τῆς γνησίας ἀγάπης σας διὰ τήν Ἐκκλησίαν καί τό Πατριαρχεῖον μας. Εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας τό σεμινάριον, τό ὁποῖον ἀρχίζει σήμερον νά ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν καλλιτέρας καί μεγαλυτέρας συνεργασίας μεταξύ τῶν διακονούντων τήν Ὁρθόδοξον Νεότητα ἐργατῶν. Νά ἀποτελέσῃ, δηλαδή, ἀφορμὴν καρποφόρου προβληματισμοῦ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων καί σκέψεων, οὕτως ὥστε νά καλλιεργηθῇ ἓνα κοινόν βίωμα, ἓνα κοινόν φρόνημα, τό φρόνημα τῆς ὀρθοδόξου νεότητος, τό ὁποῖον ἐκφράζεται μέ τήν ὀρθόδοξον χριστιανικήν ζωήν, ὥστε νά γινώμεθα ὅλοι, νέοι καί πρεσβύτεροι, συνεχισταί τοῦ πνεύματος τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεώς μας.

Ὅταν προσλάβωμεν τό κοινόν τοῦτο φρόνημα τῶν Πατέρων, ὡς τό περιγράφουν οἱ Ἅγιοι Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί σύμπας ὁ χορός τῶν ἁγίων Πατέρων, καί τό καλλιεργήσωμεν, θά δυναθῶμεν νά αἰσθανώμεθα τό ἔγγισμα καί τό ἄγγισμα τοῦ Θεοῦ καί θά ἔχωμεν μίαν ἐνιαίαν φωνήν, καί ἓνα κοινόν δεσμόν, ὁ ὁποῖος δέν θά ἐπηρεάζεται ἀπό

τάς γεωγραφικές αποστάσεις και τάς μεταξύ ἡμῶν γλωσσικάς, πολιτιστικάς, ἔθνικάς και κοινωνικάς διαφοράς.

Ἴδού τό ἐνώπιόν σας ἱερόν ἔργον, ἀδελφοί και τέκνα, τό ὁποῖον συνίσταται εἰς τήν ἐπιτυχίαν τῆς διδασκαλίας εἰς τούς νέους ἀνθρώπους νά ἐμπιστευῶνται τόν Θεόν: «*Πᾶσαν τήν ζωήν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθήμεθα*». Ἐπιγραμματικῶς: τό ἔργον σας ἔγκειται εἰς τήν ἐπιτυχίαν τῆς ἐμπειρίας νά θέλουν οἱ νέοι νά ἀγαποῦν και ὄχι νά τούς ἀγαποῦν.

Εἶναι προτιμότερον, ἀντί νά ὀμιλῶμεν περί τοῦ Θεοῦ εἰς τούς νέους, νά βιώνωμεν τόν Θεόν και νά τούς ἀγαπῶμεν. Νά τούς μάθωμεν νά ζοῦν εἰς ἀδιάλειπτον κοινωνίαν μέ τούς ἀγίους, εἰς ἓνα κόσμον μεταμορφούμενον πέραν τῆς καθημερινότητος.

Μεγάλην σημασίαν, διά τούς νέους εἰδικώτερον, ἔχει τό πρόσωπον τοῦ πνευματικοῦ πατρός. Τοῦτο τό μυστήριον ἠμπορεῖ νά βιωθῆ μέ οἰονδήποτε πνευματικόν, ἀλλά γίνεται πλέον εὐγλωττον, ὅταν ὁ συγκεκριμένος ἄνθρωπος εἶναι ἐξησκημένος εἰς τά τοῦ Θεοῦ και προικισμένος εἰς τήν καθοδήγησιν πιστῶν. Ἡ πνευματική πατρότης εἶναι μία ἀρμονική συνεργία τοῦ προσερχομένου πιστοῦ, και εἰδικῶς τοῦ νέου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος θέτει τάς πνευματικάς βάσεις δι' ὅλην του τήν ζωήν, και τοῦ πνευματικοῦ πατρός, μέ σκοπόν τήν παιδαγωγίαν τῆς ἐλευθερίας και τήν καλλιέργειαν τῆς προσωπικότητος.

Ἡ μαθητεία αὐτή εἰς ἓνα πνευματικόν πατέρα δέν ὀδηγεῖ -και δέν πρέπει νά ὀδηγῆ- εἰς προσωπολατρείαν, ἀλλά

εἰς πνευματικήν καρποφορίαν, διά τῆς ταπεινώσεως και τῆς ἀνδρείας. Ὁ γνήσιος πνευματικός πατήρ σέβεται τήν προσωπικότητα τοῦ νέου και ἀπόδειξις τοῦ σεβασμοῦ τούτου εἶναι ὅτι οὐδέποτε ἐπιθυμεῖ ἡ ἐπιδιώκει νά λάβῃ ὁ ἴδιος ἀποφάσεις ἀντί τοῦ προσερχομένου εἰς αὐτόν. Ἡ πρωτοβουλία διά τήν πορείαν πρὸς τόν Θεόν ἀνήκει εἰς τούς νέους. Ὁ πνευματικός εἶναι τό στήριγμα εἰς αὐτήν τήν πορείαν.

Ἀγαπητοί ὑπεύθυνοι και ἐκπρόσωποι τῶν γραφείων νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων και τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,

Πέραν τῶν ἀνωτέρω σκέψεων ὅσον ἀφορᾷ εἰς τά προβλήματα τῶν νέων σήμερον και εἰς τόν τρόπον ἀποδοτικῆς προσεγγίσεως αὐτῶν, ἐπιθυμοῦμεν νά σᾶς μεταφέρωμεν ὠρισμένας ἐμπειρικάς σκέψεις και προτροπάς ἡμῶν, ἀποβλεπούσας εἰς τήν ἀποδοτικώτεραν ὀργάνωσιν και ἐπιτέλεσιν τοῦ σπουδαίου ἔργου σας, ὥστε νά διαπιστώνετε και νά διακρίνετε: «*ποιός κρύβεται μέσα στό δειλινό και συνεχῶς ἀνεβάζει τούς δείχτες;*» (Αὐστραλίας Στυλιανός).

Σκοπός τῆς συναντήσεώς μας, εἶναι νά ἀνταλλάξωμεν τούς προβληματισμούς μας διά τήν ἀποτελεσματικώτεραν ὀργάνωσιν και προσφοράν τῶν Γραφείων Νεότητος τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, διότι, ὡς γνωστόν, ἀπό τήν ἐπιτυχίαν τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων ἐξαρτᾶται ἐν πολλοῖς ἡ ἀνάδειξις πιστῶν ἐργατῶν εἰς τόν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ἀλλά και πιστῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Γνωρίζετε, βεβαίως, ὅτι ὁ ἐχθρός τῆς

Ἐκκλησίας προσπαθεῖ νά παγιδεύσῃ κυρίως τήν ἄπλαστον ἀκόμη νεότητα καί νά τήν παρασύρῃ εἰς τόν δρόμον τῆς ἀδιαφορίας διά τήν πίστιν καί τοῦ κακοῦ γενικώτερον, καί ὅτι ἀσφαλῶς καθῆκον μας εἶναι νά προσπαθήσωμεν νά διατηρήσωμεν τήν ἔμφυτον καθαρότητα τῶν διαθέσεων καί τῶν ψυχῶν τῶν νέων ἀλλά καί νά προσπαθήσωμεν νά ἀνορθώσωμεν νέους παρασυρθέντας εἰς τά μύρια καταστροφικά μονοπάτια, τά ὅποια αἱ σειρήνες τοῦ κόσμου διατυμπανίζουν ὡς τά πλέον εὐχάριστα καί ἔλκυστικά δι' αὐτούς.

Ἐπομένως, τό σεμινάριόν μας ἔχει νά κάνῃ ἕνα θεμελιῶδες ἔργον. Πρέπει νά καταστρώσῃ τās βασικάς κατευθυντηρίους γραμμάς, ἐπί τῇ βάσει τῶν ὁποίων θά κινηθοῦν κατά τά προσεχῆ ἔτη αἱ προσπάθειαι τῶν Γραφείων Νεότητος. Ἀσφαλῶς, κατά περιόδους θά πρέπει νά συζητῶνται τά ἀποτελέσματα τῶν χαραχθεισῶν δράσεων καί νά γίνωνται αἱ πρέπουσαι ἀναθεωρήσεις καί βελτιώσεις, μέ κριτήριον τά πορίσματα τῆς ἀποκτωμένης πείρας.

Τά εἰς τήν διάθεσίν μας μέσα εἶναι κατά τό πλεῖστον γνωστά. Ὁ προφορικός λόγος, ὁ ὁποῖος ἐκφέρεται κατά διαφόρους συνάξεις, καί ὁ ὁποῖος ἔχει τό μειονέκτημα ὅτι γίνεται ἀκουστός ἀπό σχετικῶς περιωρισμένον ἀριθμόν νέων καί δῆ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι προσέρχονται εἰς τās συνάξεις. Παραλλήλως, ὑπάρχει δυνατότης ἐκφορᾶς προφορικοῦ λόγου, μέσφ ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν, καί ἐσχάτως προφορικοῦ ἢ καί γραπτοῦ λόγου μέσφ τοῦ Διαδικτύου. Ἀσφαλῶς, ὅλοι ἔχομεν

προβληματισθῆ καί σκεφθῆ πιθανάς βελτιώσεις τῶν μεθόδων καί τοῦ περιεχομένου τοῦ λόγου τούτου καί περί τῶν τρόπων προσελκύσεως τῶν νέων εἰς τό νά ἀκροασθοῦν τόν λόγον αὐτόν, διότι ὁ διαθέσιμος χρόνος τῶν περισσοτέρων νέων εἶναι μικρός καί ἡ προσέλευσις εἰς τās συνάξεις ἔχει τās δυσχερείας τῆς.

Ἡ καταλληλοτέρα χρῆσις τοῦ γραπτοῦ καί ἐντύπου λόγου, εἰδικῶς τοῦ ἀπευθυνομένου πρὸς τούς νέους, πρέπει ἐπίσης νά γίνῃ ἀντικείμενον ἐμπεριστατωμένης μελέτης. Ἐνδεχομένως, ἢ μετάφρασις ἐπιτυχῶν ἐκδόσεων διά νέους ἀπό μιᾶς γλώσσης εἰς ἄλλην ἢ ἄλλας νά εἶναι ἀναγκαῖα καί χρήσιμος. Ἐφ' ὅσον βεβαίως τά σχετικά κείμενα ἤθελον κριθῆ καί ἀποδειχθῆ ἔλκυστικά καί κατατοπιστικά διά τούς νέους.

Τά χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά ἐξαίρωνται ὡς πλήρη ἀγάπης καί συγχωρήσεως καί ἀποδοχῆς τῆς μετανοίας καί ἡ μετάνοια νά χαρακτηρίζεται ὡς χαροποιός κάθαρσις, καί ἀπαλλαγῆ ἀπό καταθλίψεων καί ἄγχους. Διότι ἐνίοτε ἡ εἰκὼν τοῦ μετανοοῦντος περιγράφεται ὡς θλιβερά, ἐνῶ κατ' ἀλήθειαν εἶναι χαροποιός.

Ἡ συμμετοχῆ τῶν νέων εἰς τήν λατρείαν πρέπει νά συνιστᾶται καί εἰ δυνατόν νά ὀργανώνωνται λατρευτικά συνάξεις εἰς τόπους καί χρόνους οἱ ὁποῖοι νά εὐνοοῦν τήν προσέλευσιν τῶν νέων.

Εὐνοϊκόν ἀποτέλεσμα ἐλπίζομεν ὅτι θά εἶχεν ἡ ὀργάνωσις ἀνταλλαγῶν νέων ἐκ διαφόρων Ἱερῶν Μητροπόλε-

ων ἡ Ἐκκλησιῶν, διότι ἡ ἀναπτυσσομένη φιλία καί αἱ ἀγαθαί ἀναμνήσεις συμβάλλουν εἰς τήν διατήρησιν τοῦ ζήλου διά τήν πνευματικὴν καλλιέργειαν καί διά τήν ἀποφυγὴν τῶν κακῶν συναναστροφῶν.

Περαιτέρω, ἡ ὀργάνωσις κατασκηνώσεων ἢ φιλοξενιῶν εἰς ἐνδεχομένως διαθέσιμα κατάλληλα καταλύματα καί ὁ ἐμπλουτισμός αὐτῶν διά ὠφελίμων προγραμμάτων πνευματικῶν ἐνασχολήσεων δύναται, ὅπου αἱ συνθήκαι τό ἐπιτρέπουν, νά χρησιμοποιηθῇ.

Ἐπί πλέον, κάθε ἄλλη ἐφαρμοσίμος ἰδέα ἢμπορεῖ νά χρησιμοποιηθῇ καί ἀσφαλῶς ἢ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἀναλόγων πρωτοβουλιῶν θά εἶναι καρποφόρος, διότι θά ἐμποδίσῃ τήν ἐφαρμογὴν ἀνεπιτυχῶν προγραμμάτων ἢ θά ἐμπλουτίσῃ μερικὰς ἀρχικὰς ἰδέας, ὥστε κατὰ τήν ἐφαρμογὴν των νά γίνουσι ἐλκυστικώτερα καί ἀποδοτικώτερα.

Ὅλα αὐτὰ προϋποθέτουν στενοτέρας ἐπικοινωνίας καί συνεργασίαν τῶν ὑπευθύνων νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων διά τήν ἀνταλλαγὴν σκέψεων καί ἰδεῶν, ὥστε καί βεβιασμένα πρωτοβουλία νά ἀποφεύγουνται καί ὅσα γίνονται νά ἔχουν ἐπαρκῶς ζυγισθῇ καί ἐκτιμηθῇ καί βελτιωθῇ ἐν σχέσει μέ τήν ἀρχικὴν σύλληψίν των.

Ἡ Ἐκκλησία μας χρησιμοποιεῖ πάντα τὰ εἰς τήν διάθεσίν της μέσα διά νά συνομιλῇ μετὰ τῶν πιστῶν καί νά τοὺς μεταφέρῃ τό χαρμόσυνον μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐχρησιμοποίησεν ἀνεκαθεν τὸν προφορικόν καί τὸν γραπτόν

λόγον, τό βιβλίον, τήν ἀλληλογραφίαν, τήν εἰκονογραφίαν, τήν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰ σύμβολα, τήν μουσικὴν.

Ἦδη εἰς τήν ἐποχὴν μας ἐνεφανίσθη ἓνας ἀκόμη τρόπος ἐπικοινωνίας, τό Διαδίκτυον. Τό Διαδίκτυον προσφέρει πολλάς καί ποικίλας δυνατότητας, ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῶν κοινωνικῶν δικτυώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς δύνανται νά χρησιμοποιηθοῦν. Ἀπαιτεῖται βεβαίως μεγάλη προσοχή καί περίσκεψις ὡς πρὸς τὸν τρόπον καί τό ἦθος τῶν ἐπικοινωνιῶν αὐτῶν, διότι ἐνέχουν καί κινδύνους, ὅπως ὅλα, ἄλλωστε, τὰ μέσα. Ἀλλὰ αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ἐπειδὴ κυκλοφοροῦν καί ἐπιβλαβῆ βιβλία, δέν θά ἐκδίδῃ ἡ Ἐκκλησία τὰ ὠφέλιμα. Δηλαδή, δέν σημαίνει ὅτι, ἐπειδὴ τὰ κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ κακοποιούς ἢ ψευδολόγους ἢ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νά πλανήσουν τοὺς νέους, δέν πρέπει νά τὰ χρησιμοποιήσῃ καί ἡ Ἐκκλησία. Ἀντιθέτως μάλιστα, πρέπει νά τὰ χρησιμοποιήσῃ εὐρέως, ὥστε ὁ ἐνδιαφερόμενος νά εὐρίσκῃ εἰς τό Διαδίκτυον τὸν ἱστοχῶρον ὁ ὁποῖος ἱκανοποιεῖ τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντά του. Ὁ χρόνος τὸν ὁποῖον θά ἀφιερῶσῃ ἓνας πνευματικὸς διά νά ἐπικοινωνήσῃ μέσῳ τοῦ Διαδικτύου καί ἰδίως μέσῳ τῶν κοινωνικῶν δικτυώσεων μέ τοὺς νέους, ἐάν βεβαίως ὑφίσταται μεγάλη γεωγραφικὴ ἀπόστασις μετὰ αὐτοῦ καί τοῦ συνομιλητοῦ του, δυνατόν νά ἀποβῇ χρησιμώτατος καί ἀποτελεσματικώτατος, ἐάν ὁμιλῇ κατὰ Θεόν καί δέν προβάλλῃ προσωπικὰς του ἀπόψεις. Τό Διαδίκτυον προσφέρει καί τήν δυνατότητα τηλε-

διασκέψεων μεταξύ τῶν ὑπευθύνων νεότητος εἰς τακτά χρονικά διαστήματα πρὸς ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, χωρὶς μάλιστα ἔξοδα ταξιδίων καὶ σπατάλην χρόνου. Εἰς τὸ σημεῖον βεβαίως τοῦτο πρέπει νὰ προσεχθῇ μία σοβαρὰ παράμετρος: Ἐπειδὴ τὸ διαδίκτυον προσφέρει πολλὰς τεχνικὰς δυνατότητας, ἀκόμη καὶ τὴν δι' εἰκόνας ἐπικοινωνίαν, δέν θὰ πρέπει νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἐπικοινωνίαν, διότι ὑφίσταται ὁ κίνδυνος ὁ νέος, καὶ δὴ ὁ ἔφηβος, νὰ ἐγκλωβισθῇ εἰς μίαν εἰκονικὴν πραγματικότητα καὶ νὰ δημιουργηθῇ ἔθισμός ἀλλὰ καὶ ἀπόμονωσις ἀπὸ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ζωὴν.

Δι' ὅσων εἴπομεν, ἐθίξαμεν ἀκροθιγῶς ὠρισμένα θέματα τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ σᾶς ἀπασχολοῦν ὡς ὑπευθύνους νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μας. Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα θέματα τὰ ὁποῖα δύνανται καὶ πρέπει νὰ σᾶς ἀπασχολήσουν. Ἴσως μάλιστα εἶναι ὠριμοὶ αἱ συνθήκαι διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς μονίμου συνδέσμου τῶν ὑπευθύνων νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, κατὰ τὸ ἐπιτυχὲς πρότυπον τῆς ἀντιστοιχοῦ ἐνότητος τῶν ὑπευθύνων τῆς Ποιμαντικῆς διὰ τὸν χώρον τῆς Ἑλλάδος.

Δέν χρειάζεται νὰ σᾶς κουράσωμεν περισσότερον. Αἱ γενόμεναι νύξεις καὶ

ἡ πείρα σας θὰ φέρουν εἰς τὸ προσκηνίον καὶ πολλὰ ἄλλα θέματα σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀγωγὴν τῆς νεότητος, τὰ ὁποῖα ὅλα εἶναι ἐξόχως ἐνδιαφέροντα. Διότι, ὅπως γνωρίζετε, ἡ κατάλληλος ἀγωγή τῆς νεότητος ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἀνάδειξιν καλῶν ἐνηλίκων.

Μέ αὐτὰς τὰς σκέψεις καὶ πατρικὰς συμβουλὰς καὶ προτροπὰς, εὐχόμεθα καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου μας καὶ ὅπως ὁ ἀναστάς Κύριος τὰς εὐλογῆσῃ πλουσίως, ὥστε νὰ εἶναι δι' ὅλους ἐποικοδομητικαὶ καὶ νὰ συντελέσουν εἰς τὸν καλλίτερον συντονισμόν τῆς διακονίας, τὴν ὁποῖαν προσφέρει ἡ Ἐκκλησία μας εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Νεότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Σᾶς εὐχόμεθα τὸν θεῖον φωτισμόν εἰς τὸ ἔργον σας καὶ τὴν διὰ τῶν συζητήσεων σας συναγωγὴν καλῶν καὶ ἐφαρμοσίμων συμπερασμάτων ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχεστέραν κατὰ Θεὸν ἄσκησιν τῶν λῖαν ὑπευθύνων καθηκόντων σας.

Ἡ Χάρις καὶ τὸ πλοῦσιον Ἐλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντος καὶ τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἀναστάσεώς Του καταργήσαντος, εἴθε νὰ ἐνοικῇ πλουσίως εἰς τὰς καρδίας καὶ τὰς διανοίας σας, καὶ νὰ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα καὶ τὰ ἔργα σας εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καὶ εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Ἀμήν.

Ἀντιμήνσια καὶ Εἰλητὰ Τῆς Κρήτης

Χανιά ΒΕ΄

Κεφάλαιον Γ΄

Παραδοσιακά εἰλητὰ καὶ ἀντιμήνσια

Διπλωματική ἐργασία
τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας
κ.κ. Δαμασκηνοῦ

ΙΓ΄ μέρος

Ἡ Εἰκαστική ἀπόδοση κάποιων κειμένων ἢ ὕμνων στή ζωγραφική τῶν παραδοσιακῶν ἀμφίων δημιουργεῖ ἕναν ὑπομνηματισμό τῆς ἀναμνήσεως τῶν διαδραματισθέντων γεγονότων τοῦ πάθους στήν ἀγία πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ. Ταυτόχρονα τό ἔντονα εἰκονογραφημένο στοιχεῖο τοῦ πάθους ὁδηγεῖ θαυμάσια στήν παράδοση νά συνδέεται ἡ θεία Λειτουργία μέ τούς τάφους τῶν Μαρτύρων καί τελικῶς νά τελεῖται ἡ ἴδια θεία Λειτουργία στό σύμβολο τοῦ Δεσποτικοῦ Μνήματος, στήν ἀγία Τράπεζα.

«Στήν Ἑλληνική παράδοση καί τήν ἀρχαία καί τή Χριστιανική τό κάλλος δέν εἶναι κατηγορία κατ' ἀρχήν αἰσθητική, δέ χαρακτηρίζει τήν πρόκληση τῆς τέρψης τῶν αἰσθήσεων ἀλλά εἶναι κατηγορία ὄντολογική, χαρακτηρίζει τή φανέρωση τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο τά πράγματα ἀληθεύουν, δηλαδή ὑπάρχουν πραγματικά».¹

1. Βλ. Π. ΜΙΧΕΛΗ, *Ἡ αἰσθητική θεώρηση τῆς Βυζαντινῆς τέχνης*, ἔκδοση Β΄, Ἀθήναι 1972, σ. 23.

Στό παρόν κεφάλαιο θά περιγράψουμε Εἰλητὰ καί Ἀντιμήνσια πού ἀνήκουν στίς παραδοσιακοῦ τύπου δημιουργίες καί θά τά τοποθετήσουμε χρονολογικά, ὥστε νά ἀποδειχθεῖ ἡ θέση μας ὅτι ἐντοπίσαμε τέτοια ἄμφια τῆς δεύτερης καί τῆς τρίτης περιόδου.

3.1. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΙΛΗΤΑ ΤΗΣ Β΄ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

3.1.1. Εἰλητό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κυρίας Γωνιάς. (Εἰκ.1)

Εἰλητό τοῦ Β΄ μισοῦ τοῦ ΙΣΤ΄ αἰῶνος, κτῆμα τῆς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κυρίας Γωνιάς, Κολυμπάρι Κισσάμου, Νομοῦ Χανίων. Εἶναι ὕφαντό διαστάσεων 0,65 ἐπί 0,67, οἱ δέ παρυφές του κεντημένες στόν ἀργαλειό. Ἐπίσης παρουσιάζει στίς τέσσερις γωνίες τῆς ὀθόνης, τέσσερις σταυρούς κεντητοῦς μέ τόν ἴδιο τρόπο.

Ἡ τέχνη του εἶναι ζωγραφική, προφανῶς μέ πέννα, καί ἀναγεννησιακῆς τε-

ΕΙΗΤΟ ΙΣΤ΄ ΑΙΩΝΟΣ. Είκ. 1

χνοτροπίας. Χαρακτηριστικό του άμφιου είναι η άπλότητα εξιστορήσεως τών θεμάτων, τά όποία εικονίζου: Τή Σταύρωση και τούς Εύαγγελιστές μέ τά ζωόμορφα σύμβολά τους, στή σειρά Ιωάννης, Ματθαίος, Μάρκος και Λουκάς. Οί πληροφορίες, πού μάς παρέχει τό ίδιο είναι διατυπωμένες έντός τής όθόνης μέ πολλές συντμήσεις, πού συμπλέκονται μέ τόνους και πνεύματα, σέ κεφαλαιογράμματα βυζαντινή σημειογραφία και άναγράφου:

«ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΣΘΑΙ ΕΝ ΑΥΤΩ (sic) ΤΑΣ ΘΕΙΑΣ ΙΕΡΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΤΟΠΩ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΤΕΙΑΣ ΚΥ(ΡΙΟΥ)». Μετά παρεμβάλλεται ό χαρακτηρισμός του «έν τῷ Σταυρῷ Ἰησοῦ», «Ο Β(ΑΣΙΛΕΥΣ) Τ(ΗΣ) Δ(Ο)Ξ(Η)Σ» και κάτω από τίς όρίζοντες κεραίες του Τιμίου Σταυρού αναφέρεται ή πληροφορία καθιερώσεως: «ΑΓΙΑΣΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΘΕΙ(ΑΣ) ΧΑΡΙΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΠΝ(ΕΥΜΑΤΟ)Σ ΚΑΙ ΠΑΡ

ΕΜΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ Π(ΑΤ)ΡΙ-ΑΡΧ(ΟΥ) ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙ(ΑΣ)».

Στήν προσπάθειά μας νά όρίσουμε χρονικά τό παρόν ιερό άμφιο, έρευνήσαμε τούς Πατριαρχικούς καταλόγους του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και διαπιστώσαμε τά έξής: α) Ό Μελέτιος ό Πηγās, ό Κρής, ήταν Πατριάρχης Αλεξανδρείας τό 1590-1601 μ. Χ. και χαρακτηρίζεται πρώτος Πατριάρχης μέ τό όνομα Μελέτιος. β) Μελέτιος, Πατριάρχης Αλεξανδρείας υπήρξε πάλι τόν Κ΄ αιώνα, ό Μελέτιος Μεταζάκης (1925 - 1935 μ. Χ.) και χαρακτηρίζεται ως ό Β΄. γ) Ἡ τεχνική και ή περίοδος πού άντιπροσωπεύει τό παρόν άμφιο σαφώς όδηγοῦν στό συμπέρασμα ότι τό καθιέρωσε ό Μελέτιος ό Α΄, Πατριάρχης Αλεξανδρείας, ό Κρής, τήν τελευταία δεκαετία του ΙΣΤ΄ ή στην άρχή του ΙΖ΄ αιώνας, δηλαδή μεταξύ τών έτών 1590-1601. Ἡ κατάσταση του άμφιου είναι σχεδόν άριστη. Ἐμφανής, επίσης, είναι ή λειτουργική χρήση του.

3.1.2. Ειλητό Ίεράς Μονῆς Ὁδηγητρίας Κυνουρίου Ν. Ἡρακλείου. (Εἰκ. 2).

Ειλητό τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (1636), ἐπί λινοῦ ὑφάσματος, καθιερωθέν παρά τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κυθῆρων κυροῦ Ἀθανασίου Βαλεριανοῦ (1630-1636 μ.Χ.), διαστάσεων

0,65 ἐπί 0,57. Τό παρόν ἀνήκει στήν Ἱερά Μονή Παναγίας Ὁδηγητρίας Κυνουρίου, Ν. Ἡρακλείου.

Ζωγραφική ἀναγεννησιακῆς τεχνικῆς, περιλαμβάνει: τήν Ἄκρα Ταπείνωση, μέ τό λαρνακοειδή τάφο καί τόν Τίμιο Σταυρό, τή λόγχη καί τό σπόγγο ἐπί καλάμου. Ἐπίσης, σέ κυκλικό περίγραμμα εἰκονίζονται τά ζώομορφα σύμβολα τῶν Εὐαγγελιστῶν, μέ τόν ὀνοματικό προσδιορισμό τοῦ καθ' ἑνός καί στή σειρά Ἰωάννης, Ματθαῖος, Μάρκος καί Λουκάς.

Οἱ γραπτές πληροφορίες διατυπωμένες ἐντός τοῦ ἱεροῦ ἀμφίου σέ κεφαλαιογράμματα βυζαντινῆ σημειογραφία μέ πολλές συντμήσεις ἀναφέρουν:

«Ι(ΗΣΟΥ)Σ Χ(ΡΙΣΤΟ)Σ» καί
«Ι(ΗΣΟΥ)Σ Ν(ΑΖΩΡΑΙΟΣ) Β(ΑΣΙΛΕΥΣ

ΤΩΝ) Ι(ΟΥΔΑΙΩΝ)» δεξιά καί ἀριστερά τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἐπίσης, ἀναγράφεται: «ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΕΙΟΝ Κ(ΑΙ) ΙΕΡΟΝ ΤΟΥ ΤΕΛΕΙΣΘΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩ (sic) ΕΝ ΠΑΝΤΙ ΤΟΠΩ ΤΗΣ ΔεΣΠΟΤΕΙ(ΑΣ) ΤΟΥ Κ(ΥΡΙ)ΟΥ ΗΜΩΝ Ι(ΗΣ)ΟΥ Χ(ΡΙΣΤ)ΟΥ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ Κ(ΑΙ) ΙΕΡΑΝ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑΝ ΑΥΤΟΥ. ΚΑΘΙΕΡΩΘΕΝ Κ(ΑΙ) ΑΓΙΑΣΘΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΘΕΙ(ΑΣ) ΧΑΡΙΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΠΝ(ΕΥΜΑΤΟ)Σ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΥΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. ΕΝ ΕΤΕΙ ΑΧΛΣΤ' ΕΝ ΜΗΝΙ» ἔχει σβῆσει ἡ ἡμέρα.

Καί ἀπό τό παρόν ἄμφιο συνάγεται ἡ μαρτυρία ὅτι τήν ἐποχή τῆς Ἐνετοκρατίας οἱ κατακτητές δέν ἐπέτρεπαν τήν παραμονή Ἐπισκόπων στό νησί. Ἔτσι, τίς πληροφορίες ἄλλων ἱστορικῶν πηγῶν συμπληρώνει καί ἐπισφραγίζει ἡ λειτουργική παράδοση. Στήν προκειμένη περίπτωση γνωρίζουμε ὅτι ἡ Κρήτη πνευματικῶς ἀνήκε στόν Ἐπίσκοπο Κυθῆρων.

Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν

Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγγέλλου
τῆς Ι.Μ.Κ.Α.

Ἄρχιμ. Δαμασκηνοῦ Λιονάκη

Μετά τὴν Ἀνάστασιν Του ὁ Κύριος φανερώθηκε στοὺς Μαθητές Του, στοὺς ὁποίους παρήγγειλε νὰ μείνουν στὴν Ἱερουσαλήμ «ἕως οὗ ἐνδύσωνται τὴν ἐξ ὕψους δύνα-

μιν». Ἡ ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου ἐκπληρώθηκε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς· τότε «ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι» (Πράξ. 2, 4).

«Οἱ τοῦ Σωτῆρος ἔρασταὶ χαρᾶς ἐπλήσθησαν, καὶ θάρσος ἔλαβον οἱ πρῶν δειλιῶντες», ψάλλουμε σὲ Κάθισμα τοῦ Ὁρθοῦ τῆς ἑορτῆς. Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου ὑφίστανται «ὀθνεῖαν ἀλλοιώσιν εὐπρεπεστάτην»· ἀναδεικνύονται ἀνδρεῖοι καὶ βεβαιόπιστοι, πάνσοφοι διδάσκαλοι οὐρανίων ἀληθειῶν, ἱκανοὶ γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς οἰκουμένης, γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου σὰ ἔθνη, γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ καὶ σωτηρία ψυχῶν. Οἱ κατὰ κόσμον ἀμόρφωτοι θεολογοῦν, οἱ δὲ ἔθνικοί, ὡς ἀμήτοι καὶ ἄγευστοι τῶν παραδόξων μυστηρίων τοῦ Πνεύματος, «τὴν ἐναλλαγὴν τῶν γλωσσῶν μέθην εἶναι ἐνόμιζον». Θαυμαστές καὶ «ὑπὲρ λόγον» οἱ θεϊκὲς ἀλλοιώσεις! Διδάσκει σχετικῶς ὁ μακαριστὸς π. Πορφύριος: «Ὅταν ὁ ἄνθρωπος πληρωθεῖ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, γίνεται ἀλλιώτικος, πηδάει ἡ ψυχὴ του! Ἄκουει τὴν φωνὴν του καὶ χαίρεται ἡ ψυχὴ του. Ἡ χάρις μὲ ὠθεῖ νὰ τὸ παθαίνω κι ἐγὼ αὐτό.

Ἀλλάζει ἡ φωνὴ μου, τὸ πρόσωπό μου, ἀλλάζουν ὅλα».

Ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔφερε, ἀδελφοί μου, χαρὰ καὶ ὁμόνοια. Ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ χαροποιεῖ καὶ

ἐνοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅμως ἔχει καὶ ἡ χάρις τίς ἀπαιτήσεις της, ὅπως διδάσκει ὁ παπᾶ-Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης. Ὅπου ὑπάρχουν ἔριδες καὶ ἀντιζηλίεις, διχόνοια καὶ φατριασμοί, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει τόπος γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ἡ σκληρότητα πρὸς τὸν ἀδελφὸ μας δὲν ἐπιτρέπει στὸν Χριστὸ νὰ ἐνεργήσῃ στὴν ψυχὴ μας, νὰ μᾶς εὐλογῆσῃ καὶ νὰ μᾶς χαριτώσῃ. Μετανοίας, λοιπόν, ἀνάγκη καὶ καταλλαγῆς...

Πανηγυρίζει σήμερα καὶ ἡ Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Τζαγκαρόλων, τὸ σέμνωμα τῶν Χανίων, ὁ τόπος τῆς λατρείας τοῦ τρισαγίου Θεοῦ, τὸ στάδιο τῶν ἀσκητικῶν παλαισμάτων καὶ τῶν πολλῶν καλογερικῶν «ὑπομονῶν», τὸ ἐργαστήριον τῆς ἀρετῆς καὶ κατὰ Θεὸν προκοπῆς πολλῶν πνευματικῶν ἀνδρῶν, ἡ Μονὴ μὲ τὴν μεγάλη προσφορὰ στὴν παιδεία, σὸ ἔθνος καὶ στὴν κοινωνία, μὲ τὴν παραγωγὴ ὠρίμων καὶ εὐχύμων καρπῶν τῆς μετανοίας καὶ τῆς παραδοσιακῆς γεωργίας. Εἶθε ὁ Κύριος νὰ εὐλογεῖ τὴν Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ νὰ τὴν καθιστᾷ τόπο χαρᾶς πνευματικῆς καὶ καλῶν ἀλλοιώσεων γιὰ μοναχοὺς, ἐπισκέπτες καὶ προσκυνητές, ὥστε νὰ δοξάζεται πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

**ΟΤΙ ΜΠΟΡΩ
ΠΡΟΣΦΕΡΩ**

**ΣΤΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ
ΣΕ ΚΑΘΕ ΑΝΑΓΚΕΜΕΝΟ ΑΔΕΡΦΟ ΜΑΣ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ:

ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

495/296057-57

IBAN:GR4001104950000049529605757

ΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΛΙΔΩΝ

176495001

IBAN:GR8506900010000000176495001

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ:

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ Ι.Μ.Κ.Α.

Προσκυνηματική έκδρομή τῆς Μητροπόλεώς μας σέ Χίο καί Μυτιλήνη

Πρότ. Γεώργιος Περάκης
Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Ι.Μ.Κ.Α
Ἐφημέριος Ἀγίας Μαρίας

Μέ τήν Εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας Κυδωνίας & Ἀποκορώνου κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί μέ ἀρχηγό τόν ἀκούραστο Πρωτοσύγκελλό μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη πραγματοποιήθηκε μέ ἐξαιρετική ἐπιτυχία ἡ ἀνοιξιάτικη ἐκδρομή μας, (ἀρχές Μαΐου) στή Χίο καί Μυτιλήνη ἀπό τό τουριστικό γραφεῖο IO TOURS τοῦ κ. Ἀλέξη Παπαμιχελάκη.

Μιά ἐκδρομή στό μυροβόλο νησί τῆς Χίου, δέν εἶναι μικρό πράγμα. Ἡ μυρωδιά τῆς μαστίχας στους φούρνους καί στά γλυκομάγαζά μας προδιαθέτει γιά πεντανόστιμες λιχουδιές καί καταπληκτικές γεύσεις. Εἶναι ἀλήθεια, γιατί ὅλα τά νησιά τῆς Ἑλλάδας εἶναι μυρωμένα ἀπό τήν Αἰγαιοπελαγίτικη αὔρα καί τήν ὑδροποτισμένη γῆ τῶν Ἑλλήνων.

Χίος. Το μοσχοβόλημα τοῦ ἀέρα ἐνώνεται μέ τήν πίκρα – τήν ἀγωνία – τή θυσία – καί τό αἷμα. Μιά ἀλλιώτικη μυρωδιά πού ἔχει νά κάνει μέ τήν ὑπαρξή μας σ' αὐτή τή γωνιά τῆς Ἑλλάδος πού τό 1822 χιλιάδες ἄνδρες, γυ-

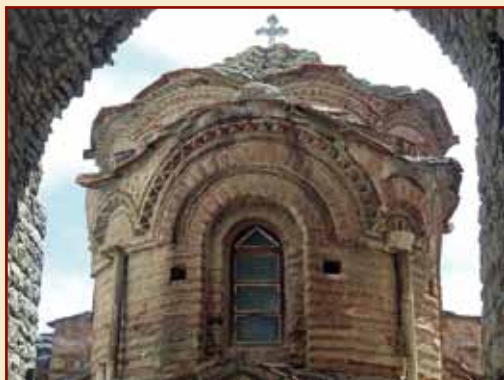
ναῖκες καί παιδιά σφαγιάσθηκαν, ἀπό τους Τούρκους. Ἀδιάψευστος μάρτυρας ὁ πίνακας τοῦ Ντελακρουᾶ πού περιγράφει τήν φρίκη.

Ἐμεῖς οἱ ἑβδομήντα προσκυνητές ἀπό τά Χανιά γινόμαστε μάρτυρες βλέποντας ἀνεξίτηλα τά στίγματα τῆς θηριωδίας στίς αἵματοβρεγμένες πλάκες τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλία ἐνώ στήν αὐλή τοῦ μοναστηριοῦ κυματίζει ἡ γαλανόλευκη, ὑφάδι ἀπό τό στημόνι «τοῦ πελάγους καί τοῦ οὐρανοῦ».

Λίγο πιο πέρα, τό πέλαγος. Τά κύματα ἔρχονται καί γλυκοφιλοῦν τήν ἀκρογιαλιά τῆς Ἀγίας Μαρκέλλας. Ἐκεῖ, ἡ πανέμορφη κόρη βρίσκει μαρτυρικό θάνατο ἀπό τά χέρια τοῦ ἴδιου της τοῦ πατέρα καί τά κύματα γίνονται κόκκινα κάθε χρόνο στίς 22 Ἰουλίου στή Μνήμη της.

Πιο ἐκεῖ δέν περιμένεις ὅτι θά συναντήσεις τόσο πράσινο. Τό τοπίο ἐξαιρετο, μέ τά δένδρα νά ἀγγίζουν πρασινογάλαζιες παραλίες. Ὅμως, στήν ἐπόμενη στροφή συναντοῦμε τό ἔγκλημα. Φαλακρό τοπίο. Ἀνθρώπων

*Βυζαντινή τέχνη στά Μαστιχοχώρια
τῆς Χίου*

χέρια ἔκαψαν πρὶν λίγα χρόνια τὴν μισή Χίο.

Μυτιλήνη. Ἡ ἀνατολή βρίσκεται ἐμάς τοὺς ἐκδρομεῖς ἀπὸ τὰ Χανιά νὰ μπαίνουμε στὸ λιμάνι τῆς Μυτιλήνης.

Τὶ ξεχωριστὸ κρύβουν οἱ κορυφές τῶν μικρῶν βουνῶν πού μας περιμένουν καὶ πού μας ὑποδέχονται μαζί με τὸν ἰδιόμορφο Τρουῖλο τοῦ Ἁγίου Θεράποντα. Καὶ τί κουβαλάμε ἐμεῖς στὶς ἀποσκευές τοῦ μυαλοῦ μας ,γί' αὐτὸ τὸν τόπο τὸν Ἀγιοπλούτιστο, με τὰ καστρομονάστηρα τοὺς ἐρωδιούς καὶ τὰ ἀγριοπούλια;

Ὁ Ναός τοῦ Ταξιάρχου στό Ἄϊβαλί

Ἦρθαμε στὸν Ἅγιο Ραφαήλ, στὸν νεοφανή ἀγαπημένο Ἅγιο τῆς Ρωμιοσύνης. Στὸν Ἅγιο τοῦ πόνου καὶ τῆς παρηγοριάς. Στὸν Ἅγιο πού δέχεται τὰ περισσότερα Αἰτήματα φιλίας (στὴν πληγωμένη ἐποχὴ μας) ἀπὸ ὅλους μας πού ζητᾶμε με πόθο τὴν «κοινωνία» ἀπὸ τὸ δυσκοπότηρο τοῦ βαλσάμου καὶ τῆς ἐλπίδας. Τὴν ἴαση καὶ τὴν θεραπεία.

Καὶ ἐκεῖ στὴν θολόκτιστη ἐκκλησιά παραμονὴ τῶν Μυροφόρων φέρνουμε κι ἐμεῖς τὰ μύρα τῆς καρδιάς μας. Ἐνα μικρὸ εὐχαριστῶ στὸν Ἅγιο Ραφαήλ γιὰ τοῦ πόνου τὴν ἀνοιξη καὶ τὴ γλύκα τῆς χαρᾶς.

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ

Με τὸν Μητροπολίτη Χίου κ.κ. Μάρκο

«Σέ τόν ἀναβαλλόμενον τό φῶς ὡσπερ ἰμάτιον» ψάλλει ὁ καλλιφωνότατος Πατήρ Ἀντώνιος ἀπό τό Μάλεμε, καί μετά, τρισάγιο ἀπό τόν Ἅγιο Πρωτοσύγκελο στόν τάφο τῆς μακαριστῆς Γερόντισσας Εὐγενίας πού μέ τό συγγραφικό της ἔργο ἔγινε πυρφόρος κήρυκας τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καί ὅτι «Θαυμαστός ὁ Θεός ἐν' τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ».

Ναί! Ἦρθαμε στήν Μυτιλήνη! Στόν Μέγα Ταξιάρχη Ἀρχηγό τῶν Οὐρανίων Ἀγγελικῶν Δυνάμεων. Πού ἐπί πτερύγων ἀνέμων ἄγρυνος φρουρός φυλάσσει ἀπό αὐτή τήν Πνευματική βίγλα τόν Ἑλληνισμό καί τήν Ὁρθοδοξία.

Στόν Ταξιάρχη στό Μανταμάδο! Ὅλοι ἐμεῖς οἱ Χανιώτες γινόμαστε θεατές καί ἀδιάψευστοι μάρτυρες ἐξαιρετικοῦ γεγονότος. Δύο καί τρία 24ωρα ξεκινοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπό ὅλα τά μέρη τοῦ νησιοῦ, τασιμάριδες μέ τά πόδια, 45 χιλιόμετρα. Νύχτα καί μέρα περπατᾶνε, πολλές φορές μέ βροχή νά ἔρθοῦν κοντά στό προσκύνημα, νά εὐχαριστήσουν, νά παρακαλέσουν νάνε τά φτερά, τοῦ Πρωταγγέλου δυνατά νά προστρέχουν στίς δύσκολες περιστάσεις. Πολλοί ἀπό αὐτούς Ρομά – τσιγγάνοι ἀπό ὅλη τήν Ἑλλάδα μέ πίστη στό Θαῦμα. Γιατί οἱ φτεροῦγες τῶν Ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ δέν κάνουν διάκριση γιά θαλπωρή καί ζεστασιά στά πλάσματά Του.

Πολλά καί ὁμορφα ζήσαμε, πλούτο

Στήν Νέα Μονή Χίου

γνωρίσαμε πνευματικό, ἀκόμα καί στό Αἶβαλί ἀπέναντι καί στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Ρῶσο, στόν Ὅσιο Δαβίδ στήν Εὐβοία, στόν Ἅγιο Ἐφραίμ στήν Ν. Μάκρη πού ἐπισκεφτήκαμε σ' αὐτό τό ἀξέχαστο Προσκύνημα. Χαρήκαμε τήν συντροφιά καί τῶν συνοδῶν ἱερέων π. Ἀντωνίου Τσικαλαριῶν, π. Ἀντωνίου τοῦ Μάλεμε, π. Ἐμμανουήλ Ἀλικιανοῦ, π. Χρήστου τῆς Κάϊνας πού μέ μπροστάρη τόν Ἅγιο Πρωτοσύγκελλο ζήσαμε ὁμορφιές τῆς Πατρίδας μας καί τῆς Ὁρθοδοξίας τά νάματα.

Ἐνα μεγάλο εὐχαριστῶ καί στούς ὁδηγούς μας καί προπάντων στό Γραφεῖο IO TOURS τοῦ κ. Παπαμιχελάκη πού μας χάρισε αὐτή τήν ὁμορφή καί ἀξέχαστη ἐκδρομή.

ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

τῆς κ. Ἑλένης Βασάλου, Θεολόγου

Ο ΙΝΔΟΥΙΣΜΟΣ ΩΣ ΟΧΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

Περίληψη προηγουμένου:

Σύμφωνα με τις ινδουιστικές δοξασίες, τό σύμπαν καί ὁ ἄνθρωπος, προέκυψαν ἀπό τόν διαμελισμό ἑνός μυθικοῦ ἀρχέγονου ὄντος, τοῦ Πουράσα. Ὁ Νόμος τοῦ Ντάρμα καταργεῖ τό δικαίωμα τῆς αὐτοδιάθεσης καί ὀρίζει λεπτομερῶς τίς ὑποχρεώσεις ἐκάστου, μέ τό ἐκβιαστικό ἐπιχείρημα, ὅτι σέ περίπτωση ἀνυπακοῆς θά ταλαιπωρεῖται αἰώνια μέ τίς μετενσαρκώσεις. Ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι ἀποκλειστικά δική του. Ἀναβιώνει προσωρινά σέ διάφορα σώματα ἀνδρικά, γυναικεῖα, ζώου ἢ φυτοῦ, ἀνάλογα μέ τό καρμικό χρέος ἀπό τίς προηγούμενες μετενσαρκώσεις της. Εἶναι προφανές ἡ διάλυση τῆς ἐνότητας καί ταυτότητας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, δίχως προσωπική ψυχή, δίχως ἐλευθερία ἐπιλογῶν, δίχως ὑπεύθυνη στάση ζωῆς...

Βασικά ζητήματα τοῦ Ἰνδουισμοῦ ἀπό τήν Χριστιανική ὀπτική

3. Ἡ ἠθική του Ἰνδουισμοῦ καί ἡ κοινωνική ζωή

Στόν Ἰνδουισμό, ὅπως χάθηκε τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ ταυτιζόμενο μέ τήν δημιουργία, ὅπως χάθηκε τό πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου, μέ τήν ἀπόρριψη τῆς προσωπικῆς ψυχῆς καί τῶν ἐλευθεριῶν καί ὑπεύθυνων ἐπιλογῶν του, ὅμοια χάθηκε καί ἡ ἠθική διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ, ἀναφορικά μέ τίς ἐνέργειες τῶν θεῶν, ἀλλά καί τῶν ἀνθρώπων, ἐφόσον οἱ θεοί λειτουργοῦν γ' αὐτούς ὡς πρότυπα. Ἐτσι λα-

τρεύονται θεότητες πού διαπράττουν πότε τό καλό καί πότε τό κακό. Γιά παράδειγμα, ὁ Βράχμα εἶναι φῶς καί σκότος μαζί. Ἄλλοτε δημιουργεῖ θεούς καί ἄλλοτε δαίμονες. Ὁ Σίβα εἶναι δημιουργός καί καταστροφέας, εἶναι Ἄρνταναρεσβάρα, πού σημαίνει «ἀνδρόγυνος», «ἄνδρας καί γυναίκα». Ἡ δέ θηλυκή του πλευρά, ἡ Σάκτι, μέ τή μορφή τῆς θεᾶς Ντούργκα ἢ Κάλι, ἀπαιτεῖ αἱματηρές θυσίες ἀνθρώπων καί ζώων. Δηλ. ὁ θεός Δημιουργός ἀπαιτεῖ τό αἷμα τῶν δημιουργημάτων του.

Ναός αφιερωμένος στο Σίβα
τόν καταστροφέα, στην Κατμαντού.

Τραγική κατάληξη αυτής τῆς ἀπαίτησης οἱ αἱματηρές θυσίες πού ἀνέκαθεν προσφέρονται πρὸς τίς θεότητες Σίβα γιὰ προστασία καὶ φώτιση, Κάλι καὶ Bhairava γιὰ ἐξουσία καὶ πλοῦτο, Ντούργκα γιὰ τὴ νίκη πάνω στοῦ κακοῦ, Γκανέσα γιὰ πλοῦτο καὶ ἐπιτυχίες, Bhimsen γιὰ κέρδη κ.ἄ. ὠφέλειες, Kuldevta γιὰ τὴν προστασία τοῦ γάμου...¹ Κανένας προβληματισμός ἀνα-

1. Ἐνδεικτικά παραδείγματα:

«Σύμφωνα μὲ τὸ περιοδικό Time, ἡ ἀπάνθρωπη πρακτικὴ συνεχίζεται καὶ στίς μέρες μας σέ μυστικές τελετές...»

(Ἀκολουθεῖ ἡ ἀναφορά περιστατικῶν) Ἐφημερίδα «Τὰ Νέα», 20 Ἰουλίου 2002

«Καλκούτα. Κρεπῶλης τεμάχιζε στήν Ἰνδία τὴν 65χρονη μητέρα του, γιὰ νὰ ἐξευμενίσει τὴ θεὰ Κάλι.

Κουρέας θυσίασε τὸν τετράχρονο γιό του στή θεὰ Κάλι. Ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα», 10 Μαῦ 2007

«Ἰνδὸς θυσίασε τοὺς δύο γιούς του στοὺς θεοὺς γιὰ νὰ βρεῖ κρυμμένο θησαυρὸ...». Ἐφημερίδα «Χανιώτικα Νέα», 18 Νοεμβρίου 1997

«Ἰνδουιστὴς ἱερέας θυσίασε τίς τρεῖς μικρές κόρες του - Parwati 6 ἐτῶν, Reena 4 ἐτῶν, Aarti 1 ἔτους.

Κατόπιν θυσίασε τὸν ἑαυτό του γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Kali Mata στίς 23.3.2010». http://articles.timesofindia.indiatimes.com/2010-03-24/pakistan/28124971_1_daughters-hindu-priest-slit

φορικά μὲ τὴν ἀξία τῆς ζωῆς τόσων ἀθῶων, ἂν εἶναι ἠθικό νὰ ἀφαιρεῖται... Κανένας ἐνδοιασμός μπρὸς στήν ἱκανοποίηση τῶν ἀμοιβαίων ἀπαιτήσεων τῶν θεῶν καὶ τῶν θυτῶν. «Ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα»...

Ἡ αἱμοδιψὴς Kali Mata,
ἢ Σκοτεινὴ Μητέρα.

Τὰ πάντα προσφέρονται θυσία
σὴν ἀχόρταγη Κάλι.

Στίς γιορτές Puja Durga στίς ἀρχές Ὀκτωβρίου 2012, σύμφωνα μὲ τὴν Daily Telegraph, στήν Ἰνδία καὶ τὸ Νεπάλ, οἱ δημόσιες πλατείες καὶ προαύλια ναοῦ ἔγιναν κατακόκκινες, γέμισαν αἷματα. Χιλιάδες βουβάλια κ.ἄ. ζῶα ἀποκεφαλίστηκαν τελετουργικά σὲ μιά προσπάθεια νὰ κατευναστεῖ ὁ δαίμονας θεᾶς Durga.

Κορυφαίο έκφυλισμό του ανθρώπινου προσώπου αποτελούν μέχρι σήμερα οι ταντρικές ιεροτελεστίες με θυσία ζώου και πόση αίματος, καθώς και οι ακατανόμαστες έρωτικές πράξεις, στο όνομαζόμενο «άριστερό μονοπάτι» της τάντρα γιόγκα. Οι έρωτικές διαστροφές ώραιοποιούνται μέσα από την φιλοσοφία και τις τελετουργίες.

Ρώτησαν τη Σουάμι Σιβαμούτρι Σαρασουάτι, τί είναι η Τάντρα. Έκείνη απάντησε: «Είναι η φιλοσοφία πίσω από τη Γιόγκα... Αφήστε τα όλα έλευθερα. Αφήστε έλευθερα τα πάθη σας, τα αισθήματά σας, εκφράστε τις έπιθυμίες σας... Άν ό νοϋς σας έχει πάθος, εκφράστε αυτό τό πάθος, δεχτείτε τό... κι αρχίστε νά κάνετε γιόγκα...».² Στο έρώτημα «πώς μπορούμε νά καταλάβουμε αν κάποιος είναι κακός, ώστε τόν αποφεύγουμε» απάντησε: «Όλοι μας είμαστε πέρα από τό καλό και τό κακό... Τό καλό και τό κακό υπάρχουν μόνο μέσα στο νοϋ... Όταν θά φτάσετε στην ανώτερη κατανόηση, θά δείτε ότι δέν υπάρχει καλό και κακό στον κόσμο... Τά πάντα είναι όπως θά έπρεπε νά είναι. Τά πάντα έξελίσσονται... Υπάρχει ένα στάδιο πέρα από τό καλό και τό κακό. Έκει δέν υπάρχει διαφορά ανάμεσα σέ σās και έναν άγιο, ανάμεσα σέ σās κι έναν έγκληματία, γιατί τό πνεϋμα σέ όλα τά άτομα είναι ένα και τό αυτό».³

Όπως συνάγεται, στον Ίνδουισμό

2. Σουάμι Σιβαμούτρι Σαρασουάτι, *Γιόγκα Αναζητώντας απαντήσεις*, 2007, σ.24-25

3. ο.π. σ.191

Βλ. επίσης, Διον. Φαρασιώτη, *Οι γκουρού, ό νέος και έγροντας Παίσιος*, 2001, σ. 105-106

δέν όριοθετούνται οϋσιαστικά ζητήματα πού αφορούν τήν άξία, τόν προσανατολισμό και τήν περαιτέρω πορεία της ζωής. Ό Θεός και η δημιουργία ένα και τό αυτό. Τό καλό ισότιμο μέ τό κακό, η ζωή είναι όπως ό θάνατος, τό μίσος όπως η άγάπη. Τό νά λατρεύει κάποιος τόν Θεό είναι τό ίδιο όπως νά λατρεύει τόν δαίμονα... Η δέ προοπτική της λύτρωσης έξανεμίζεται λόγω των αναπόφευκτων σφαλμάτων.

Οί θρησκευτικές αντίληψεις διαπερνούν τήν καθημερινότητα, τά ηθη και τά έθιμα, τις τέχνες και τά γράμματα. Ό τρόπος σκέψης γίνεται τρόπος ζωής και διαποτίζει τις ανθρώπινες σχέσεις στις τοπικές κοινωνίες. Καθένας ζει μέ μέτρο τήν ηθική του. Μοιρολατρικά αντιμετώπιζει τή ζωή. «Τά όρια πού δρᾶ είναι καθορισμένα... Τό πέραςμα από τή μία κάστα στην άλλη θά μπορούσε νά γίνει μόνο μέ τή μετεμψύχωση... Πολλοί έγκαταλείπουν τά έγκόσμια και αναζητούν τό άπόλυτο. Η στάση τούς αυτή δέν είναι παθητική, αλλά άρνητική άπέναντι στις έγκόσμιες άξίες... Μεγάλος ό αριθμός των φτωχών, των άστέγων πού κοιμούνται κατά χιλιάδες στους δρόμους... Η ζωή τους μία άτέλειωτη άθλιότητα... Δέν έλπίζουν ν' αλλάξει τίποτε.» Ηξερε ό θεός πού τούς έδωσε τόση φτώχεια Φαίνεται πώς σέ κάποια άλλη ζωή δέν ήταν αυτό πού ηθέλαν οι θεοί».⁴

Βεβαίως, στις ειδωλολατρικές θρησκείες τά αδιέξοδα πού δημιουργούν οι υπάρχουσες δοξασίες «έπιλύονται» από

4. *Υφιγένεια Λιούλια - Φακάρου, «Ταξίδι σ' έναν άλλιώτικο κόσμο, Ίνδια -Λαντάκ-Νεπάλ», έκδ. Μαυρίδης, Άθήνα 1986, σ. 53, 58, 61, 169*

νέες μαγικοθησκευτικές πρακτικές. Στά πλαίσια αυτά βραχμάνοι δίδαξαν τρόπους Γιόγκα, ύπηρεσίας προς τούς θεούς, μέ τήν προσδοκία τής ένωσης μαζί τους, ταυτοχρόνως δέ υπόσχονται τήν όριστική απόδραση του Ίνδουιστή από τήν αδιέξοδη ζωή του. Άλλωστε, τί νά προσδοκά, ώστε νά επιθυμεί τήν επιστροφή του;

***

Οί ίνδουιστικές ιδέες βρίσκονται στόν αντίποδα του Χριστιανισμού. Ο Τριαδικός Θεός δέν έπινοείται. Αυτό-αποκαλύπτεται μέ τήν Ένανθρώπηση του μονογενή Υιού Του Ίησου Χριστού, ό όποιος είναι άπόλυτα άγιος. Κάθε σκιά άμαρτίας, ως αντίθετη μέ τή φύση Του, είναι άνάξια γιά τήν άχραντη Θεότητά Του. Προσέλαβε τήν ανθρώπινη φύση γιά νά τήν καταστήσει άγία και άθάνατη, μέ τή σταυρική Του θυσία και τήν έκ νεκρών Άνάσταση. Όχι μόνο δέν άπαιτεί αίματηρές θυσίες, αλλά προσφέρει τό πανάγιο σωμα και αίμα Του γιά νά ζήσει ό κόσμος και μάλιστα αιώνια.

Ο Χριστιανός προσανατολίζεται άποκλειστικά στό πρόσωπο και τό λόγο του Σωτήρα Χριστού. Γνωρίζει ότι ή ζωή του είναι μοναδική. Τό σωμα και ή ψυχή του ιερά. Άγωνίζεται ένάντια στην πολύμορφη άμαρτία. Καταξιώνεται ως παιδί του Θεού νά κοινωνεί αιώνια τήν άμφωτη δόξα Έκείνου που είναι ή άνάσταση και ή ζωή, τό φως του κόσμου.⁵ Αυτήν τήν κοινωνία προγεύ-

5. Ιω, 11, 25 Ιω, 8, 12

εται μέσα από τήν ζωή τής Έκκλησίας, τήν διαπιστώνει στή ζωή των άγιων και τήν προεκτείνει στις διαπροσωπικές του σχέσεις, μπολιάζοντας τις κοινωνικές δομές.

Στά πλαίσια τής Νέας Έποχής, μέ δεδομένο τό αυτεξούσιό του άνθρωπου που έχει τή δυνατότητα ν' άρνεϊται τήν έν Χριστώ κοινωνία, κάποιοι θεωρούν ότι τό μοντέλο ζωής που προσφέρει ό Ίνδουισμός είναι «κατάλληλο» γιά τήν ποδηγέτηση των λαών, τήν άποδυνάμωση και τήν ύποταγή, καθώς έχει όλες τις προϋποθέσεις νά δημιουργήσει πνευματική σύγχυση και χαοτικές καταστάσεις στόν ψυχικό κόσμο. Ταυτοχρόνως, όμως, αυτό τό μοντέλο ζωής είναι αντίθετο ως προς τά όνειρα του Δυτικού ανθρώπου και ιδιαίτέρως τήν πίστη και ζωή του Χριστιανού. Έπομένως, μόνο αν του προσφερθεί μεταλλαγμένο⁶ και καμουφλαρισμένο ύπάρχει περίπτωση νά τό υιοθετήσει.

Έπόμενο θέμα: Ο Ίνδουισμός από τήν άφάνεια στό προσκήνιο.

6. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ή περίπτωση τής γιόγκα. Ένω είναι ίνδουιστική πρακτική γιά τήν ένωση του άσκούμενου μέ τό θεό Κρίσνα, οι ίνδουιστικές όργανώσεις τήν παρουσιάζουν ως άσκήσεις γυμναστικής, ως καλλιτεχνική έκφραση άρμονίας, ως χορό, ως υγιεινή διατροφή, ως μέθοδο χαλάρωσης γιά τήν άπόκτηση ευεξίας, ως μέθοδο θεραπείας άσθενειών, ως τρόπο άυτογνωσίας...

Ἁγιασμός στό Κρητικό Σπίτι τῆς Ἁγίας Μαρίας

κ. Βαρβάρα Περράκη, φιλόλογος

Μέ τήν περιοχή καί τόν τόπο μέ συνδέουν ὁμορφες ἀναμνήσεις. Στιγμές στό σπίτι τῆς ξαδέρφης μου, τῆς Νίκης, μεγαλύτερη ἀργότερα παρέες καί μπάνια στήν περιοχή περίπου στό Costa-Costa κι ἀκόμα τά καυτά καλοκαίρια συνεχίζονται ἐδῶ στό παλιό ἐξοχικό της οικογένειας μέ τήν κουνιάδα μας καί τίς οικογένειές μας.

Μέ τιμáει ἡ πρόσκληση τῆς φίλης καί συναδέλφου μου, τῆς ὑπερδραστήριας Δήμητρας Γραμβουσάκη. Τήν εὐχαριστῶ δημόσια γιά τήν ἐκτίμηση καί τήν ἐμπιστοσύνη της. Δέν γεννήθηκα στήν Κρήτη ἀλλά κατάγομαι. Ἀγάπησα τόν τόπο καί ἀπό τό 1981 μένω ἐδῶ.

Κάθε μέρα εἶναι σάν νά τοῦ συστήνομαι ξανά καί τά Χανιά νά κρύβουν γιά μένα νέες ἐκπλήξεις καί ἀνταμοιβές.

Δέθηκα, ρίζωσα καί πολιτογραφήθηκα Χανιώτισσα.

Ζῶντας συνειδητά λοιπόν στήν ἐπαρχία, ξεχνάει κανεῖς ὅτι εἶναι παιδί τοῦ τοιμέντου.

Μέ ἀφορμή αὐτή τήν ἐκδήλωση, ἀνακαλύπτει κανεῖς καί πείθεται γιά τήν με-

γάλη ἀξία τῆς μικροῖστορίας. Ἡ ἱστορία τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἱστορία ἀπό τά κάτω. Ἡ ἱστορία τῆς καθημερινῆς ζωῆς εἶναι μία ἄλλη ἀφήγηση γιά τόν πολιτισμό τοῦ τόπου.

Ὁ χῶρος, ὁ ἰδιωτικός καί ὁ δημόσιος εἶναι τό σταθερότερο σημεῖο ἀναφορᾶς μέσα στό χρόνο, διαμορφώνει τή συλλογική μνήμη.

Ἡ ἀνθρωπολογία καί τά ὑπολείμματα τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ παρελθόντος καί ἰδιαίτερα τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἶναι μπροστά μας, περπατάμε σέ αὐτό τόν χῶρο, ζοῦμε καί ἀνασαινομε. Ἐτσι ἡ μικρή τοπική κλίμακα ἀποκτάει τή δική του σημασία καί στιγματίζει τή σημερινή ζωή.

Τό σπίτι λοιπόν, ὅπως αὐτό τό κρητικό σπίτι τῆς Ἁγίας Μαρίας, διασῶζει τή μνήμη, τή συνέχεια καί ἐμποδίζει τή λήθη καί τή σκόνη της νά καλύψει καί νά ἐξαφανίσει τό παρελθόν.

«Μία φορᾶ καί ἕναν καιρό...» ἔτσι ἀρχίζουν τά παραμύθια καί κάπως ἔτσι καί τό σπίτι αὐτό διηγείται τά ἀνθρώπων ἔργα. Ἐργα ἀφανῶν ἀνθρώπων.

“Εφυγα, γύρισα, μπήκα, βγήκα... σκεφτείτε πόσα ρήματα πού δηλώνουν κίνηση ή ὄραση συνδέονται μέ τό σπίτι.

Τό σπίτι εἶναι ἕνας κόσμος πλήρης, πού ἀνοίγει καί ἐκεῖνος, μέ στέρεες ἀξίες, μέ ὑλικά πολύτιμα γιά τό μύθο τῆς ζωῆς μας, εἶναι μία ἀφήγηση ζωῆς στέρεη, ἀνθεκτική ἀπό ψυχῆς. Ἀρκεῖ νά σπρώξεις τήν ἐξώπορτα καί ὁ χρόνος σταματάει, πέρα καί ἔξω ἀπό τήν φθορά, τό σχῆμα τοῦ εἶναι τό σχῆμα τῶν ἀνθρώπων πού τό κατοίκησαν.

Ἡ ἀπουσία γίνεται ἀόρατη καί βουβή, γιὰτί ἡ παρουσία κερδίζει μέ φωτογραφίες καί ἀντικείμενα πού ἀκίνητοποιοῦν τόν χρόνο καί ἔτσι οἱ ἀναμνήσεις δέν γίνονται ἀνίατη ἀρρώστια ἀλλά κίνητρο δράσης καί εὐαισθησίας τῶν τωρινῶν ἀνθρώπων γιά τήν διάσωση τοῦ πολύτιμου παρελθόντος.

Ἀνθεκτικό τό σπίτι πού μας φιλοξενεῖ. Ἀχάλαστο, ὄχι μόνο του, γιὰτί ὑπάρχουν σπίτια πού μένουν μόνα τους.

Κι ὅπως γράφει ἡ ποιήτρια Παυλίνα Παμπούδη:

«Εὐτυχῆς τό σπίτι εἶναι πάντα ἐδῶ
Χτισμένο πάνω μου

Ἐλίσσομαι μέ λαγνεία στά δωμάτια
Νηστικό περιμένοντας θά ἔρθουν ἐπισκέψεις»

Οἱ τοῖχοι του, τά δωμάτια του, ἡ αὐλή του, ἕνα σπίτι ἐξομολογεῖται, προστατεύ-

ει, κρύβει γιὰτί πάντα ἦταν καί εἶναι τό καταφύγιο τοῦ ἔκθετου ἀνθρώπου.

Σέ αὐτό τό ξεφύλλισμα τῆς μικροῖστορίας, τά ἐπιπλα ἔχουν τούς ἤχους τῆς ζωῆς, τό στίγμα καί τό ἄγγιγμα τῆς ἀνθρώπινης παρουσίας, τόν ἰδρώτα καί τίς ἀνάσες τους.

Ἐνας πλήρης κόσμος

Τό κρεβάτι γιά τόν ὕπνο, τά ὄνειρα, τήν ξεκούραση ἀπό τόν μόχθο τῆς μέρας, τόν ἔρωτα.

Ἡ κουζίνα γιά τό μαγεῖρεμα, τίς γνώσεις, τό ὑλικό τῆς ἐπιβίωσης, τόν χορτασμό.

Ἡ τραπεζαρία γιά τούς φίλους, τά γλέντια, τά ἐπίσημα, ἀλλά καί τίς ἀπέραντες λύπες.

Ἐνα σπίτι ἀποτυπώνει τή ζωή καί τόν θάνατο.

Μέσα στους τοῖχους του ξαναζοῦν οἱ ψίθυροι τῶν νεκρῶν καί οἱ φωνές τῶν ἀνέμων.

Τά γέλια καί τά κλάματα τῶν παιδιῶν, ἡ ἔννοια τῆς μάνας καί τοῦ πατέρα, ὁ γάμος, καί τό τέλος, μία ἀδιανόητη γραμμὴ ζωῆς μέ ὄλες τίς ἐντάσεις σέ αὐτό τό παιχίδι μέ τόν χρόνο.

Τό κρητικό σπίτι εἶναι πεισματάρικο, ὅπως καί οἱ κρητικοί.

Δύναμη καί ἀντοχή οἱ τοῖχοι του,

Ἀπλό, λιτό, λειτουργικό, στήν ἐποχή

του πάντα και μέ τις ανάγκες και τούς δικούς του όρους μαρτυράει τήν ταυτότητα μίας έποχής πού πέρασε ανεπιστρεπτί και βοηθάει στην κατανόηση και στην βίωση του τοπικού πολιτισμού.

Γίνεται μέ τόν τρόπο του ένα μικρό λαογραφικό μουσείο πού περικλείει όλες τις έκδηλώσεις τής ζωής και του θανάτου, τις άτομικές και οικογενειακές ανάγκες.

Φανερώνει τήν τεχνογνωσία μίας έποχής, τή χρησιμότητα του αντικειμένου, γίνεται παράθυρο στην τυπολογία τής ίδιας τής ζωής.

Έξασφαλίζει μέ τό παρελθόν συνομιλία θερμή και άμεση, έπικοινωνία μέ ό τι γαλούχησε άξιακά, διαπαιδαγώγησε, μεταλαμπάδευσε. Άγγιγμα τής γενέθλιας γής για τούς ανθρώπους του τόπου είναι αυτό τό σπίτι.

Έδω, τό παρελθόν δέ μολύνει, άπλά φωτίζει, συναισθηματοποιεί, ζωντανεύει γλυκά στά ανθρώπινα μέτρα διακηρύσσει αυτό πού πάμε να χάσουμε, τή μοναδικότητα και τήν άλήθεια του.

Και τελικά αυτό τό κρητικό σπίτι υπενθυμίζει, έρεθίζει, συνδέει και κυρίως έμπνέει όσους νοιάζονται για παραπέρα δράση και έθελοντισμό στό όνομα του λαϊκού πολιτισμού πού είναι πηγή καθαρού νερού για μās πού κινδυνεύουμε από παντοειδείς μολύνσεις.

Κυρίες και κύριοι

Είναι μεγάλη τύχη πού οί νοσταλγικοί άναζητητές τής κρητικής ταυτότητας, τής ύγιής αντίδρασης, στό ψεύτικο και στό άπάνθρωπο τών καιρών μας είναι τόσο άφοσιωμένοι σε αυτό τό έργο.

Αυτές οί ρίζες πού ψάχνουμε είναι πάντα μέσα στα σπίτια.

Γιατί τό σπίτι είναι τό αντιφέγγισμα

του ανθρώπου και τό κρητικό σπίτι είναι τό αντιφέγγισμα τής σοφίας του λαού.

Τό σπίτι είναι όντολογική ανάγκη, είναι ή έδρα τής ζωής, ή μικρή μας πατρίδα.

Γιά να μην καταντήσουμε άνέστιο μέσα σε αυτή τήν περίεργη πολιτισμική έκτροπή πού ζούμε, για να μη γίνουμε νομάδες, ανάγκη μας να διασώσουμε αυτή τή φωλιά και τήν άγκαλιά του γνήσιου λαϊκού πολιτισμού χωρίς προγονοπληξία και νοσηρή προσκόλληση αλλά μέ σεβασμό, δυναμική θεώρηση και κυρίως πίστη στό νέο πού πηγάζει από τήν παράδοση για να μην μείνουμε όριστικά άστεγοι.

Και έδω μάλλον υπάρχουν άνθρωποι πού αγαπάνε αυτή τήν ήθική, κατεβάζουν και τις ιδέες.

* Ένα παλιό παραδοσιακό σπίτι μέ αντικείμενα μίας άλλης έποχής, φωτογραφίες γεμάτες συναισθήματα και όψεις προγόνων, παραδοσιακές μυρωδιές και γεύσεις, αναβίωσαν τήν Πέμπτη 26 Ιουνίου στα γραφικά στενάκια τής Άγίας Μαρίνας στό Λαογραφικό μουσείο- Κρητικό σπίτι Άγίας Μαρίνας πού εγκαινιάστηκε προεξάρχοντας του Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου μας Άρχιμ. Δαμασκηνού Λιονάκη και συμπροσευχουμένων του Γενικού Αρχιερατικού Έπιτρόπου πρωτ. Γεωργίου Περάκη, πλήθους κατοίκων και πολιτικών άρχόντων.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΤΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΒΑΣΚΑΝΙΑ

Α' μέρος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΟΥΡΑΚΗΣ,
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ Κ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

(Ένα απόσπασμα από την ραδιοφωνική συνέντευξη με τον Πανοσιολογιώτατο καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας στό Ρεθυμνο, π. Βασίλειο Παπαδάκη, στό πλαίσιο τῆς ἐκπομπῆς «NEANIKES ANHΣYXIEΣ»)

Πολύ συχνά ἀκοῦμε ἀνθρώπους νά λένε σέ συναθρώπους τούς, ὅταν τούς βλέπουν κακόκεφους, “Μήπως εἶσαι ματιασμένος;” καί βλέπουμε νά παίρνει τέτοιες διαστάσεις ἕνα τέτοιο θέμα πού ἀκουμπάει τά ὅρια τῆς μαγείας. Γιά μιλήστε μας γιά αὐτό.

... Κοιτάξτε, εἶναι γεγονός, ὅτι αὐτή ἡ περιβόητη ἀντίληψη γύρω ἀπό τό μάτι μεταφέρεται ἀπό γενεά σέ γενεά καί συνδέεται καί μέ τήν ἐκκλησία. Ἄλλά τό πῶς σημαντικό εἶναι ὅτι μεταφέρεται ἀπό λαό σέ λαό καί ἀπό θρησκεία σέ θρησκεία καί ἐδῶ εἶναι τό παροδοξο. Πῶς κατάφερε αὐτό τό περίεργο ἔθιμο

νά συνδεθεῖ μέ τήν ἐκκλησία. Βλέπουμε ὅτι ὅλο αὐτό γύρω ἀπό τό “μάτι” ὁδηγεῖ τούς ἀνθρώπους στή μαγεία, γιατί στή προσπάθειά τους νά λύσουν τό πρόβλημα τῶν δικῶν τους ἀνθρώπων καί βλέποντας ὅτι δέν ἐπιλύεται μέ ὅλα αὐτά πού κάνουν, τελικά καταφεύγουν στά μέντιοι καί τίς καρτορίχτες. Ἐπίσης, διατρέχουμε ἕναν ἄλλο πῶς σοβαρό κίνδυνο, νά μνηθοῦμε στίς ἀπόκρυφες διδασκαλίες ἄλλων θρησκείων, πού παρουσιάζουν τόν Θεό ὡς ἐνέργεια. Ἐπομένως, ὅταν ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ὀμιλοῦμε καί δεχόμαστε τήν ἔννοια τῆς κακῆς ἐνέργειας, τότε βοηθᾶμε τούς ἄλλους ἀκόμη πῶς πολύ νά παρασυρθοῦν. Ἡ διάθεση νά ἀποδί-

δουμε καθετί κακό από τόν πίο μικρό πονοκέφαλο μέχρι τήν διάλυση του σπιτιού μας, τής οικογενείας μας, δείχνει ότι σάν χριστιανοί δέν έχουμε τήν διάθεση τής αυτοκριτικής, δέν υποτασσόμαστε στό θέλημα του Θεού και όλο αυτό δείχνει μία διαθέση αποφορτώσης των δικών μας ευθυνών στη ζωή μας. Για όλα μας φταίνε οί άλλοι. Πότε δέν φταίμε έμεις. Φταίει ή κακή μυστηριώδης ενέργεια που ώφειλεται στό διάβολο ή στον πλησίον μας, αυτή που όνομάζει ό λαός γλωσσοφαγιά. Όμως έτσι είναι τά πράγματα; Άν ρωτήσουμε τους ανθρώπους πόσο πιστεύουν στον Θεό και πόσοι στό μάτι; Μάλλον θά απογοητευθούμε. Καί αυτό είναι μία πνευματική παρακμή, πνευματική άδυναμία και ιδιαίτερα ανθρώπων πιστών. Όμως, πουθενά στην όρθοδοξία μας δέν υπάρχει λόγος για κακή ενέργεια και για τό μάτι. Δηλαδή, ότι μπορούμε να βλάψουμε τόν άλλο μόνον μέ τό κοίταγμα μας και τό χειρότερο, ίσως, από όλα είναι ότι πιστεύουμε ότι και μόνον μέ τήν σκέψη μπορούμε να βλάψουμε τόν άλλο. Αυτό είναι όντως όμως επικίνδυνο και τό πιστεύουν άνθρωποι του Θεού και τά πράγματα περιπλέκονται ακόμη περισσότερο όταν αρχίζουμε να ψάχνουμε να λύσουμε τήν κακή ενέργεια, καλώντας τήν γειτόνισσα να μάς βοηθήσει και να μάς ξεματιάσει. Καί κάποιος θά ρωτήσει "μά πάτερ, τόσο κακό είναι αυτό;" Σίγουρα δέν είναι άμάρτημα που θά μάς στείλει στην κόλαση αλλά όπως

λέει ό Άγιος Ιωάννης ό Χρυσόστομος "άν δέν προσέξουμε τά μικρά λάθη, θά υποπέσουμε σε πολύ μεγαλύτερα". Οί πατέρες πότε δέν μίλησαν για θεραπείες αλλά αντιθέτως ήταν πολύ αυστηροί μέ τέτοια θέματα. Να δούμε όμως ποιά είναι ή θέση τής Έκκλησίας για όλα αυτά; Η Έκκλησία λέει ότι κανείς άνθρωπος, όσο φθονερός και άν είναι, δέν μπορεί να μάς βλάψει μέ τά μάτια του. Τά μάτια, μάς τά χάρισε ό Κύριος για να βλέπουμε και να απολαμβάνουμε όλα όσα δημιούργησε Έκείνος, όχι για να βλέπουμε τόν συνάνθρωπό μας. Όταν ό Χριστός όμιλεί για πονηρό όφθαλμό, έννοει για τόν φθόνο, για τήν διάθεση τής ψυχής. Είναι ξεκάθαρο ότι ή Έκκλησία δηλώνει ότι ή βασκανία είναι μία ασθένεια τής ψυχής από τήν όποία πηγάζουν διάφορες κακές πράξεις κατά του πλησίον και σε καμία περίπτωση μία κακή βολίδα που προέρχεται από τά μάτια του ανθρώπου. Τό πρώτο συμπέρασμα λοιπόν είναι ότι τό ανθρώπινο σώμα δέν κάνει κανένα κακό. Τό δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι ούτε οί κακές μας σκέψεις μπορούν να βλάψουν τόν άλλο, αλλά ό φθόνος, δηλαδή ή κακή διαθέση αυτή τής ψυχής, μπορεί να μάς όδηγήσει να κάνουμε κάποιες κακές πράξεις, οί όποιες θά βλάψουν τό συνάνθρωπό μας, όπως για παράδειγμα, ή ζήλεια μας, μπορεί να μάς όδηγήσει στό να συκοφαντήσουμε, δηλαδή, να βλάψουμε τόν πλησίον μας. Αυτό δέχεται ή Έκκλησία. (35.45)

Τί είναι ή βασκανία;

Ἡ βασκανία εἶναι κάτι πού τό δέχεται ή ἐκκλησία, ὄχι ὡς μία κακή ἀνθρωπινή ἐνέργεια ἢ ὡς μία κακή ἀνθρώπινη ἐπήρεια καί ματιά, ἀλλά σάν μία πειρασμική ἐνέργεια, σάν μία ἐνέργεια τοῦ διαβόλου καί αὐτό φαίνεται καί ἀπό τήν εὐχή τῆς βασκανίας πού διαβάζει ὁ ἱερέας καί ὁ ὁποῖος πρῶτον παρακαλεῖ τόν Κύριο νά ἀποδιώξει ἀπό τόν ἄνθρωπο τόν ὁποῖο ἔχει μπροστά του, κάθε διαβολική ἔφοδο, ἐπήρεια καί βλάβη ἢ φαρμάκια πού εἶναι ἕνα εἶδος μαγείας πού ὠφεῖλεται στήν βασκανία, στήν κακία τοῦ ἀνθρώπου καί δεύτερον νά τόν προφυλάξει ἀπό τίς κακές πράξεις, ἐνέργεια κακή τοῦ συνανθρώπου μας. Σέ καμία περίπτωση ἡ εὐχή τῆς βασκανίας δέν ἔχει τό νόημα ὅτι ἀφαιρεῖται ἡ κακή ἐνέργεια πού μᾶς μετέδωσε ὁ συνάνθρωπός μας μέ τό μάτι του, μέ τά λόγια του. Ἐπομένως, ἡ εὐχή τῆς βασκανίας εἶναι μία εὐχή πού σκοπό ἔχει νά ἀποδιώξει μία διαβολική πράξη ἐνός συνανθρώπου μας πρὸς τό πρόσωπό μας.

Ἐπάρχει διαφορά του νά ματιάζει κάποιος ἀπευθείας μέ τό νά ματιάζει μέσω τοῦ διαβόλου ἢ εἶναι ἴδιο πράγμα;

Ἡ ἀπάντηση εἶναι ὄχι. Γιατί ἔχουμε πολλές θεολογικές διαφορές σε αὐτό τό σημείο. Ποιές εἶναι αὐτές; Ἄν ἡ βασκανία εἶναι διαβολική ἐνέργεια, τότε ἡ διάγνωση καί ἡ θεραπεία ἀνήκει ἀποκλειστικά στούς ἱερεῖς. Ἐπομένως, ἄν εἶναι ἔτσι, τότε δέν μπορεῖ νά κάνει διάγνωση οὔτε ἡ γιαγιά μας οὔτε νά τήν

θεραπεύσει. Ἄν λοιπόν δέν αἰσθάνομαι καλά, ἔχω πονοκεφάλους ἢ κάτι ἄλλο χειρότερο, κοιτάω ἄν χρειάζεται νά πάω στόν γιατρό, διαφορετικά ἐπισκέπτομαι τόν πνευματικό μου καί ἐκεῖνος θά ἀποφανθεῖ ἄν χρειάζεται ἢ ὄχι νά μᾶς διαβάσει τήν εὐχή! Ἄρα, αὐτά πού λένε οἱ γιαγιάδες ὅτι «παιδί μου ἔχει πολύ μάτι», δέν ἰσχύει. Οἱ Πατέρες τῆς ἐκκλησίας μας ἀρνοῦνται τό μάτι. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔλεγε τά ἑξῆς : «Στεναχωριέμαι πού βλέπω τέτοια πράγματα. Οἱ ὑπηρέτριες νά μαζεύουν λάσπη καί νά ἀλείφουν τά παιδιά, κἀνοντάς τούς κάποιο σημάδι γιατί ἔτσι ἀπομακρύνουν τό κακό τό μάτι. Ἄν εἶναι δυνατόν, ὁ βούρκος καί ἡ λάσπη νά ἀπομακρύνουν τόν διάβολο. Δέν βλέπετε ὅτι εἶναι τεχνάσματα τοῦ διαβόλου γιά νά σᾶς παρασύρουν;». Ἐκκάθαρος ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἐκκάθαρη ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀγαπητοί μας ἀναγνώστες σας παραθέσαμε τό πρῶτο τμήμα τῆς συνέντευξης τοῦ καθηγούμενου π. Βασιλείου Παπαδάκη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας στό Ρεθυμνο μέ θέμα τή βασκανία-τό μάτι. Στό ἐπόμενο τεῦχος θά διαβάσουμε ἀκόμη πῶς συνταρακτικά γύρω ἀπό αὐτό τό θέμα στό ὁποῖο πολλοί ἄνθρωποι ἔχουν πλανηθεῖ καί κυρίως ἄνθρωποι πού εἶναι κοντά στό Θεό. Ἄς διαβάσουμε προσεχτικά καί ἄς προβληματιστοῦμε.

Καλή συνέχεια σέ ὅλους!

ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑΣ

24 ΙΟΥΝΙΟΥ

Επιμέλεια κειμένου: κ. Κων/νος Γκούντελος, Θεολόγος

Τό κύριο όνομα Παναγιώτης, σύμφωνα με τον καθηγητή Παναγιώτη Μπρατσιώτη, χρονολογείται τουλάχιστον από την εποχή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, είναι ένα από τα πολυάριθμα δείγματα της άφοσίωσης του ευνσεβούς ελληνικού λαού στην Παναγία την μητέρα του Σωτήρα Χριστού. Τό μαρτύριο του Αγίου Παναγιώτη προσδίδει ένα επιπλέον καθαγιασμό του ονόματος αυτού στη συνείδηση του ελληνικού λαού, καθαγιασμός ό όποιος δέν πρόκειται νά συσκοτίσει τήν κύρια πηγή του ονόματος.

Ο Άγιος Παναγιώτης γεννήθηκε στην Καισάρεια τής Καππαδοκίας στά μέσα του 18ου αιώνα (1745-1750 μ.Χ). Ο πατέρας του λεγόταν Εϊσραήλ και ήταν άνδρας ενάρετος και ευνσεβής¹. Όταν διήγαγε τό εικοστό έτος τής ηλικίας του έγινε καταγγελία στίς Οθωμανικές αρχές,πιθανόν από Οθωμανούς Μουσουλμάνους, ό,τι ό Παναγιώτης

ήταν Χριστιανός .Συννελήφθει και του ζητήθηκε νά άλλαξοπιστήσει,νά γίνει Μουσουλμάνος για νά σώσει τή ζωή του. Η απάντηση του Παναγιώτη ήταν αρνητική όμολογώντας τήν πίστη του στον Χριστό και στίς 24 Ιουνίου 1767² ό δήμιος άποκεφαλίζει τον Νεομάρτυρα Άγιο Παναγιώτη στην Κων/πολη.Τό τίμιο αυτό λείψανο έλαβαν οι Χριστιανοί και τό ένταφίασαν στον Ίερό Ναό τής Μονής τής Ζωοδόχου Πηγής στην περιοχή Βαλουκλή τής Κων/πολης.

Στήν Ίερά Μητρόπολη Κυδωνίας και Άποκορώνου ύπάρχει παρεκκλήσιο στην ένορία Συριλίου στο Συρίλι Κυδωνίας, όπου τιμάται ό Άγιος

τήν ήμέρα του μαρτυρικού τέλους του στίς 24 Ιουνίου.

Ποιοί άγιοι ονομάζονται Νεομάρτυρες;

Νεομάρτυρες ονομάζονται, όλοι

1. Νικοδήμου Άγορείτου, Νέον Μαρτυρολόγιον, έκδ.γ', Άθήναι 1961, σελ.188

2. Σωφρονίου Ευστρατιάδη, Άγιολόγιον τής Ορθοδόξου Έκκλησίας, σελ.372

ἐκείνοι οἱ Χριστιανοὶ πού στά ὕστερο-Βυζαντινά (13ος-14ος αἰώνας) καί μετα-Βυζαντινά χρόνια (15ος-19ος αἰώνας) βασανίστηκαν γιά νά ἀλλαξοπιστήσουν καί ὑπέστησαν τά πάνδεινα ἀπό τούς Μουσουλμάνους, ὁμολόγησαν τήν Ὁρθόδοξη πίστη καί προτίμησαν τό αἵματοβαμμένο στέφανο τοῦ Μαρτυρίου .

Ὅταν οἱ Ὄθωμανοὶ κατέλαβαν τό μεγαλύτερο μέρος τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας τούς ἐνοχλοῦσε ἡ φανερή ἐκδήλωση τῆς χριστιανικῆς πίστεως. «Στήν ἐπιφάνεια, εἰκονικά ἔδειχναν ἀνοχή, ὅμως στό βάθος κρυφά ὑπῆρχε ἕνας διωγμός φοβερός, ὅσο κι ἄν ἦταν ἀκήρυκτος»³.

Στίς περιόδους τῶν ἐξισλαμισμῶν ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχασε πλῆθος πιστῶν. Ἡ βία καί ἡ πίεση τῶν Μουσουλμάνων στούς Χριστιανούς ἦταν τόσο φοβερή, πού οἱ πιστοὶ ἄρχισαν νά ἐγκαταλείπουν τήν ἐθνικότητά τους καί νά ἀρνοῦνται τήν πίστη τους στόν Χριστό, ἰδιαίτερα στήν Μικρά Ἀσία. «Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βαθμίδόν ἐχάθη, ἐξισλαμίσθει, πλὴν ὀλίγων τμημάτων... ὁ ἐξισλαμισμός ἐγίνε βαθμίδόν... περί πολλῶν περιφερειῶν ἔχομεν πληροφορίας ὅ,τι ἦσαν χριστιανοί, καθ' ὀρισμένην ἐποχὴν καί ἔπειτα βαθμίδόν ἐγιναν Μουσουλμάνοι»⁴. Ἀκολούθησαν Ἡπειρος, Ἀλβανία, Θράκη, Κρήτη, Κύπρος, Πόντος καί ἄλλες περιοχές. Κάποιοι ἀκολούθησαν ἕνα μέσο δρόμο καί ἐγιναν κρυπτοχριστιανοί .

3. Π.Β. Πάσχου, Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, Εἰσαγωγή στήν Ἀγιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐκδ. Ἀρμός, σέλ 110

4. Κ. Ἀμάντου, Σχέσεις Ἑλλήνων καί Τούρκων, τόμος Α΄, Ἀθήναι 1955, σέλ 191

Φανερά ἦταν καθ' ὅλα Τούρκοι – Μουσουλμάνοι, ἐνῶ κρυφά ἦταν Ἑλληνες καί Χριστιανοί. Ἐνα ἐσωτερικό μαρτύριο πού ψυχολογικά τούς πονοῦσε καί τούς ἐξαντλοῦσε. Τό μόνο τεῖχος καί ἡ μόνη δύναμη πού μποροῦσε νά σταματήσει ἀκατάσχετο κῦμα τοῦ ἀφελληνισμοῦ καί τοῦ ἐξισλαμισμοῦ ἦταν οἱ Νεομάρτυρες, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν τό ἥρωικό πρότυπο γιά ὅλους τους Ἑλληνορθόδοξους, χωρίς νά ὑποκύπτουν καί νά ἐξωμοτοῦν, ὅταν ὑφίσταντο πιέσεις καί μαρτύρια⁵.

Ἀπό τό Νέο Μαρτυρολόγιον τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, μαθαίνουμε πώς οἱ Τούρκοι μεταχειρίζονταν πονηρά καί δόλια σχέδια γιά νά ἐξισλαμίσουν τούς Χριστιανούς καί δυστυχῶς, ἔκαναν θραύση. Οἱ ἀφορμές πού δημιούργησαν οἱ ἴδιοι οἱ Μουσουλμάνοι γιά νά ἐξισλαμίσουν ἢ, στή συνέχεια, νά ὀδηγήσουν στό θάνατο τούς Χριστιανούς ἦταν κυρίως οἱ ἀκόλουθες:

α) ὅ,τι κάποιοι Χριστιανός ἔβρισε τόν προφήτη Μωάμεθ,

(δέν εἶχε σημασία ἄν οἱ κατηγορίες ἦταν ψεύτικες ἢ ἀληθινές, διότι οἱ ψευδομάρτυρες ἦταν πλῆθος μεταξύ τῶν Μουσουλμάνων καί ἐπιβραβεύονταν μέ λάφυρα ἀπό τίς περιουσίες τῶν Χριστιανῶν)

β) ἡ χάριν ἀστεῖσμοῦ χρήση τοῦ Τουρκικοῦ Κεφαλόδεσμου (σαρίκι), πού γιά τούς Τούρκους σήμαινε προσχώρηση στή θρησκεία τους ἢ θάνατο,

γ) τό νά φορέσει Χριστιανός Τουρκικά φορέματα ἢ ὑποδήματα

5. Π.Β. Πάσχου, Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, Εἰσαγωγή στήν Ἀγιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐκδ. Ἀρμός, σέλ 111

δ) τό νά διαβάσει, ἔστω καί ὡς ἀνάγνωση μαθήματος, τό «λαϊ λαλά» (σημαίνει δόξα σοί ὁ Θεός στή Μουσουλμανική θρησκεία)

ε) τό νά πει στό θυμό του ἡ ἀστευόμενος πώς θά γίνει Τοῦρκος

στ) τό νά συνάψει σχέσεις ἢ φιλίες μέ μουσουλμανίδα κόρη ἢ γυναίκα

ζ) τό νά ἀποπειραθεῖ νά ἐκχριστιανίσει κάποιον Μουσουλμάνο

η) τό νά ἐπιστρέψει κάποιον στό Χριστιανισμό πού εἶχε παλιότερα ἐξισλαμισθεῖ

θ) τό νά κατηγορηθεῖ ἔστω καί ψεύτικα πώς εἶχε κάποτε ἐξισλαμισθεῖ

ι) τό νά συκοφαντηθεῖ πώς εἶχε βλάψει κάποιον Τοῦρκο οἰκονομικά ἢ ἠθικά

ια) τό νά μαθευτεῖ (γιά κάποιον Χριστιανό ἢ ἐκπαιδευτική ἢ φιλανθρωπική δράση του καί ἀπλή προστασία τῶν κατατρεγμένων Χριστιανῶν)

ιβ) ἡ κηρυκτική καί ἱεραποστολική δράση μεταξύ τῶν Χριστιανῶν, πού κυρίως γινόταν ἀπό τούς μοναχούς, ὅπως π.χ. Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός.⁶

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός δέν διस्ताζε νά διδάσκει, μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς του καί νά στηρίζει τούς σκλαβωμένους Ἑλληνες Ὀρθοδόξους Χριστιανούς. Οἱ λόγοι καί τά ἔργα τοῦ Ἁγίου Κοσμά στά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας – Ὀθωμανοκρατίας ἦταν ἕνα στήριγμα πίστεως. Ὁ λαϊκός ἢ κληρικός ὁ ὁποῖος κήρυττε φανερά ἦταν «ἕνας ἀλείπτης, διότι ἄλειφε μέ πνευματικό λάδι τόν νεομάρτυρα γιά νά βγεῖ στήν παλαίστρα καί νά ἀγωνιστεῖ μέ τούς Μουσουλμάνους καί τούς δήμιους»⁷.

6. *Αὐτόθι*, σέλ. 111-112

7. *Αὐτόθι*

Ἐπανάληψη τῶν ἀρχαίων Ἀπολογητῶν καί Μαρτύρων ἢ τῶν νεότερων Μάρκο Εὐγενικό καί Ἰωσήφ Βρυέννιο «Ἄχρι τέλους, ἀδερφοί ἐν Χριστῷ μείνωμεν ἐν τῇ Ὀρθοδοξία, στέροι ἀρραγῆ φυλάζωμεν τήν εὐσέχεια, ἀσάλευτον καί βεβαίαν τήν πίστην τηρήσωμεν... καί μή τήν ἡμῶν σωτηρίαν προδῶμεν. Στῶμεν, λοιπόν, ἀνδρείως καί οὐδεῖς ἡμᾶς ἀνατρέψαι δυνήσεται»⁸. Ἀκούγοντας αὐτά τά λόγια οἱ πιστοί ἀλλά καί ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀρνηθεῖ τήν θρησκεία τους καί τήν χριστιανική πίστη κατανύσοταν, μετανοοῦσαν, ὁμολογοῦσαν πίστη στόν Χριστό καί ἀξιωνόταν τήν τιμή καί τό στεφάνι τοῦ μαρτυρίου. Παρ' ὄλο ὅ,τι μερικοί δέν τούς θεωροῦσαν μάρτυρες, ἐπειδή προηγουμένως εἶχαν ἀλλαξοπιστήσει, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης καί ὁ Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, ἀντιθέτως, παραθέτουν σοβαρά ἐπιχειρήματα καί ὑποστηρίζουν πώς πρέπει νά θεωροῦνται ὡς μάρτυρες, ἀφοῦ μαρτύρησαν γιά τήν πίστη τους στόν Χριστό. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ἔγραψε εἰδική πραγματεία στήν ὁποία ἀναφέρει ὅ,τι οἱ Νεομάρτυρες ἦταν ἅγιοι καί πρέπει νά τιμοῦνται «χωρίς κανονική διάγνωση τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας»⁹ καί ὅχι μέ εἰδική ἐκκλησιαστική ἄδεια ὅπως συμβαίνει μέ τούς ὁσίους τῶν ὁποίων ἡ ἀγιότητα δέν εἶναι σέ ὅλους γνωστή, ὅπου ἡ ἐκκλησία ἐξετάζει καί βεβαιώνει τήν ἀγιότητά του βίου καί τῶν θαυμάτων τοῦ ὁσίου. Τόν ὄσιο, ὅπου ἐδόξασε ὁ Θεός καί πλέον βεβαιώνει

8. Π.Β. Πάσχου, Ἅγιοι οἱ φίλοι του Θεοῦ, *Εἰσαγωγή στήν Ἀγιολογία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Ἐκδ. Ἀρμός, σέλ 113

9. *Αὐτόθι*

μέ τήν ἐκκλησιαστική αὐθεντία μαζί μέ τούς ἀπανταχοῦ Χριστιανούς, ὅ,τι ὁ δεῖνα πατήρ εἶναι ἅγιος καί ὅποιος θέλει μπορεῖ νά τόν ἐορτάζει ἀκωλύτως¹⁰.

Τά εἶδη τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους τῶν νεομαρτύρων ἦταν πολυποίκιλα . Οἱ Μουσουλμάνοι δήμιοι «βασάνιζαν μέ φωτιά ἀποκεφαλισμούς, ἀπαγχονισμούς, πνιγμό στή θάλασσα, λίμνη, ποταμό, βαθμιαία σφαγή, πείνα μέχρι θανάτου ἐντοιχισμός καί ζωντανός ἐνταφιασμός»¹¹.

Οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοί ἦταν κοντά στόν νεομάρτυρα δίνοντάς του δύναμη καί κουράγιο. Ὅταν θανατωνόταν, παρακολουθοῦσαν σέ ποῖο σημεῖο θά ρίξουν οἱ δήμιοι τό τίμιο λείψανό του γιά νά τό πάρουν καί νά τό ἐνταφιάσουν. Ἡ φιλαργυρία τῶν Τούρκων ἔφτανε στό σημεῖο, νά πουλοῦν τά λείψανα τῶν Νεομαρτύρων στούς εὐσεβεῖς Χριστιανούς, ἔβρισκαν τρόπους νά ἐκβιάζουν καί νά παζαρεύουν, γιά νά ἀποσποῦν ὅσο μποροῦν μεγαλύτερα χρηματικά ποσά καί μετά νά ἀποδίδουν ἢ νά δίνουν πληροφορίες γιά τή θέση τῶν λειψάνων.

Βιβλιογραφία

Ἀμάντου Κ., Σχέσεις Ἑλλήνων καί Τούρκων, τόμος Α΄, Ἀθήναι 1955

Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Παναγιώτου, 24 Ἰουνίου, Ἀθήναι 1961

Εὐστρατιάδη Σωφρονίου, Ἁγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Θρησκευτική καί Ἡθική Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμος 9ος, Ἐκδόσεις Ἀθ. Μαρτίνος, Ἀθήναι 1967

Νικοδήμου Ἁγιορείτου, Νέον Μαρτυρολόγιον, ἔκδ. γ΄, Ἀθήναι 1961

Παπαδόπουλος Χρυσόστομος, Οἱ Νεομάρτυρες

Πάσχου Π.Β. Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, Εἰσαγωγή στήν Ἁγιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐκδ. Ἄρμος

Ὁ Μοναχισμός, οἱ Νεομάρτυρες καί ἡ Παράδοση

10. Π.Β. Πάσχου, Ὁ Μοναχισμός, οἱ Νεομάρτυρες καί ἡ Παράδοση, σέλ 276 καί 310-312

11. Π.Β. Πάσχου, Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, Εἰσαγωγή στήν Ἁγιολογία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐκδ. Ἄρμος, σέλ 114

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ο Σταθμός της Εκκλησίας στα Χανιά

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Επιμέλεια: Ο Πρωτοσύγκελλος Αρχιμ. π. Δαμασκηνός Λιονάκης

Τρίτο Παγκόσμιο συνέδριο Νέων στό Οικουμενικό Πατριαρχείο

Με τίς εὐλογίες τῆς Α.Θ. καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ.κ. Βαρθολομαίου ξεκίνησαν οἱ ἐργασίες στήν Κων/πολη γιά τό τρίτο παγκόσμιο συνέδριο νέων πού λαμβάνει χώρα στήν Πόλη τοῦ Βυζαντίου μέ συμμετοχή 55 περίπου νέων συνέδρων ἀπό ὅλο τόν κόσμο!

Τήν Παρασκευή 2 Μαΐου ἡ Α.Θ. καὶ Οἰκουμενικός Πατρι-

άρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος κήρυξε στό ξενοδοχεῖο, ὅπου λαμβάνει χώρα τό συνέδριο, τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Συναντήσεως καί στήν συνέχεια ἀκολούθησε ὁμιλία, ὅπου μεταξύ ἄλλων ἀναφέρθηκε στούς προβληματισμούς καί τίς ἀνησυχίες τῆς νεολαίας, στήν διακονία τούς μέσα στήν ἐκκλησία καί τήν ἐνασχόληση τούς μέ δραστηριότητες καί ἐκδηλώσεις, ἀπαγκιστρώνοντάς τους ἀπό τό ἄγχος τῆς σύγχρονης ζωῆς καί τῶν χιλιάδων προβλημάτων πού τόν ἀπασχολοῦν. Σάν ἕνα παράδειγμα πού μπορεῖ νά ἀκούγεται καί παράλληλα δραστηριοποιεῖ τόν νέο ἀνέφερε τήν λειτουργία τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν τῆς ἐκκλησίας, ὅπως ὁ «Ράδιο Μαρτυρία» στά Χανιά!

Τήν Ἱερά μας Μητρόπολη ἐκπροσώπησε μέ τίς εὐλογίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ ὁ Διευθυντής τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας Σταθμοῦ Ράδιο Μαρτυρία καί Ὑπεύθυνος Οἰκονομικῶν τῆς Μητροπόλεως μας κ. Εὐστράτιος Χατζηδάκης, ὁ ὁποῖος μόλις ἀφήχθη ὁ Παναγιότατος ὁμίλησε γιά λίγα λεπτά μαζί του μεταφέροντας τά σεβάσματα τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγγέλλου μας Αρχιμ. Δαμασκηνοῦ Λιονάκη, κάνοντας ὀλιγόλεπτη ἀναφορά στό ἔργο τῆς τοπικῆς μας ἐκκλησίας καί τόν Ραδιοφωνικό μας Σταθμό, Ράδιο Μαρτυρία, τόν ὁποῖο ἀγαπᾷ ὁ Οἰκουμενικός μας Πατριάρχης.

Μετά τό πέρας τῆς ὁμιλίας τοῦ, ὁ Παναγιότατος ἔβγαλε στόν αὐλειο χῶρο τοῦ ξενοδοχείου ἀναμνηστική φωτογραφία καί ἀναχώρησε.

Στή συνέχεια, ἀκολούθησε ὁμιλία ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δαρδα-

νελλίων κ.κ. Νικίτα, ό όπόιος προεδρεύει, στό παρόν συνέδριο νέων. Κατόπιν, άκο-
λούθησε συζήτηση τής πρώτης, δεύτερης και τρίτης όλομέλειας μέ συντονιστές τόν
Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Πατάρων κ.κ. Ίωσηφ, τήν κ. Μαρία Καουπίλλα (Όρθ. Έκκλ.
Φιλανδίας) και τόν Αιδεμοσιμολ. Πρωτ. Σταύρο Κοφινά άντίστοιχα.

Μετά τό πέρας τών ούσιαστικών τριών όλομελειών πού προβλημάτισαν και έθεσαν
στόχους και πυλώνες για ένα δυναμικό δίκτυο πού θα ένεργοποιεί τούς άπανταχοϋ
νέους μας , τό συνέδριο ανανέωσε για τό Σάββατο 3 Μαΐου τίς έργασίες του. Άκολου-
θησε δείπνο στην Κοινοτική αίθουσα τής Ένορίας τών Παμμεγίστων Ταξιαρχών.

Άρχιερατική Θεία Λειτουργία στό Νεροχώρι

Στόν τόπο όπου έγεννήθηκε ό μακαριστός Μητροπολίτης πρώην Κισάμου και Σε-
λίνου κυρός Είρηναίος, στό Νεροχώρι Άποκορώνου, τελέστηκε τήν Κυριακή 5 Μαΐου
Άρχιερατική Θεία Λειτουργία, ίερουργοϋντος του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας
κ.κ. Δαμασκηνού. Μετά τό πέρας τής Θείας Λειτουργίας, τελέστηκε τό μνημόσυνο
του μακαριστου Μητροπολίτου πρώην Κισάμου και Σελίνου και του κατά σάρκα άδελ-
φου του Άθανασίου.

Η εορτή του Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου

Μέ ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια τιμήθηκε ἡ μνήμη τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στά Χανιά στόν φερώνυμο Ἱερό Ναό πού βρίσκεται στόν Καλαθά Ἀκρωτηρίου. Ὁ Ἀρχιερατικός ἔσπερινός τελέστηκε τήν Τετάρτη 07 Μαΐου χοροστατοῦντος

τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ συλλειτουργοῦντος τοῦ οἰκείου ἱερέος π. Βασιλείου Κιάσσου, ἱερέων τῆς Μητροπόλεώς μας καί πλήθους πιστῶν.

Περιβαλλοντική ἠθική στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης

Ἡμερίδα μέ παιδαγωγικό σκοπό καί πνεῦμα εὐαισθητοποίησης διεξήχθη τήν Πέμπτη 08 Μαΐου 2014 στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης σέ αἴθουσα τῆς Περιφερειακῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐστίας, μέ κύριο θέμα Περιβαλλοντική Ἠθική-Βιώσιμη Ἀνάπτυξη καί τρόποι αὐτο-ίσης ἀπό τήν φύση.

Τά θέματα ἀνέπτυξαν ἐπιφανεῖς καθηγητές ἀπό τό Πανεπιστήμιο καί τό Πολυτεχνεῖο Κρήτης, οἱ ὁποῖοι ἐνημέρωσαν τούς μαθητές καί καθηγητές τῆς σχολῆς γιά τήν ἀνάγκη προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καί τίς θετικές ἐπιδράσεις του στή ζωή μας.

Στήν συζήτηση ὁμίλησε καί ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός λέγοντας μεταξύ ἄλλων ὅτι θεμέλιο γιά νά διαμορφωθεῖ μία σωστή παιδαγωγική περιβαλλοντική κατάρτιση καί ἠθική δέν πρέπει νά εἶναι ὁ φόβος μίας ἐπικείμενης καταστροφῆς ἀλλά ἡ ἀγάπη καί ἡ πίστη πρὸς τόν Δημιουργό Θεό. Ἄν σεβόμαστε τόν Θεό θά σεβόμαστε καί τό περιβάλλον.

Η Έορτή του Ἁγίου Χριστοφόρου

Ἀρχιερατικός ἔσπερινός

Στόν ὠραιοστόλιστο ἀπό ἀγιογραφίες Ἁγίων Ἱερό Ναό Ἁγίου Χριστοφόρου Χανίων χοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός, συμπροσευχομένων τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Λιονάκη, πλήθους ἱερέων καί εὐσεβῶν Χριστιανῶν πού ἦρθαν νά προσκυνήσουν τόν Ἅγιο προστάτη τῶν ὁδηγῶν στόν μέγα πανηγυρικό ἔσπερινό τήν Πέμπτη 8 Μαΐου 2014.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία

Τήν κυριώνυμο ἡμέρα, Παρασκευή 09 Μαΐου 2014, τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί συμπροσευχομένων πλήθους κλήρου καί λαοῦ.

Ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ τῶν Ρώσων πεσόντων κατὰ τὸ Β' παγκόσμιο πόλεμο

Ἐπιμνημόσυνη δέηση τελέστηκε τὴν Παρασκευὴ 09 Μαΐου 2014 στὸν Ἱερό Ναό Ἁγίου Λουκά προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ. Στὰ μνημεῖα τῶν Ρώσων ἡρώων, πού βρίσκονται στό Κοιμητήριο τοῦ Ἁγίου Λουκά, κατέθεσαν στεφάνι καί τήρησαν ἑνός λεπτοῦ σιγή, ἀντιπρόσωποι ἀπό τὴν Ρωσική Πρεσβεία καί Ρωσική στρατιωτική

ἡγεσία καθὼς καί ἐκπρόσωποι ἀπό τὴν Περιφέρεια καί τὸν Δήμο. Στὴν συνέχεια, ἡ Ἐνορία Ἁγίου Λουκά προσέφερε κέρασμα στοὺς φιλοξενούμενους ἐνῶ παράλληλα συζητήθηκε ἡ ἀναγκαιότητα τῆς εἰρήνης μεταξύ τῶν λαῶν γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς προόδου.

Ἁγιασμός στίς νέες αἴθουσες στό Γυμνάσιο-Λύκειο Ἀλκιανοῦ

Ὁ ἁγιασμός τελέστηκε ἀπὸ τὸν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη τὴν Τετάρτη 14 Μαΐου 2014 στίς νέες σχολικὲς αἴθουσες συμπροσευχουμένου τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐ Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Πρώτ. Ἐμμανουήλ Χατζηδάκη καί ἄλλων ἱερέων τῆς ἐγγύς περιοχῆς. Στὴ συνέχεια, μετέφερε τίς εὐχές τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ ἐπαίνεσε τὸν Διευθυντὴ τοῦ σχολείου κ. Καρκάνη γιὰ τίς δημιουργικὲς του πρωτοβουλίες, τὸν Δήμαρχο τοῦ Πλατανιά κ. Ἰωάννη Μαλανδράκη πού ἀνταποκρίθηκε ἄμεσα σέ κάθε ἐνέργεια, καθὼς καί ὅλους τοὺς φορεῖς πού ἀνέλαβαν καί ὑλοποίησαν αὐτὸ τό σπουδαῖο ἔργο, τῆς μεταλαμπάδευσης τῆς γνώσης, τοῦ ἥθους καί τῆς πίστεως μας.

48 χρόνια από τήν ἀνακομιδή τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ἁγίου Τίτου

Μέ τή δέουσα λαμπρότητα τελέστηκε Ἀρχιερατικό Συλλειτουργο γιά τήν ἀνακομιδή τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ἁγίου Τίτου στόν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό στό Ἡράκλειο τήν Πέμπτη 15 Μαΐου 2014, προεξάρχοντας τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. Εἰρηναίου καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ παρουσία πλήθους κόσμου καί ἀρχόντων.

Πρώτη παγκρήτια σύναξη ἐκπροσώπων τῶν γραφείων νεότητας στήν Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης

Μέσα σέ κλίμα ἀρίστης φιλοξενίας, πατρικῆς ἀγάπης καί ἐνότητος ὑποδέχθηκε ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. Εἰρηναῖος, στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης στό Ἡράκλειο, τούς ἐκπροσώπους τῶν Γραφείων Νεότητος ὅλων τῶν Μητροπόλεων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, σέ προγραμματισμένη συνάντηση πού εἶχε ὀρισθεῖ ἀπό τίς ἡμέρες τῶν ἐργασιῶν τοῦ παγκοσμίου συνεδρίου νέων πού ὀργάνωσε τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο στήν Κων/πολη. Τήν Ἱερά Μητρόπολή μας ἐκπροσώπησε ὁ Διευθυντής τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας σταθμοῦ ΜΑΡΤΥΡΙΑ, κ. Εὐστράτιος Χατζηδάκης.

Υπόδοχή τῆς Παναγίας Σουμελά στα Χανιά

Μέ λαμπρή ὑποδοχή παρουσία πλήθους κληρικῶν, χιλιάδων προσκυνητῶν, τοπικῶν ἀρχόντων καί τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων κατέφθασε τήν Δευτέρα 19 Μαΐου ἡ Παναγία Σουμελά καί ὁ Τίμιος Σταυρός τῶν Κομνηνῶν στήν πόλη μας ὅπου ἀρχικά τήν ὑποδέχτηκαν στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Χρυσοπηγῆς καί στήν συνέχεια μετέβη μετὰ στρατιωτικοῦ ἀγήματος στήν Ἐνορία Ἁγίων Κων/νου καί Ἐλένης στήν Ἁγιά γιά λαϊκό προσκύνημα.

Ἑπέτειος γιὰ τή Μάχη τῆς Κρήτης

Δοξολογία γιὰ τήν 73η ἐπέτειο τῆς Μάχης τῆς Κρήτης, τελέστηκε στόν Ἱερό Καθεδρικό Ναό Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου στά Χανιά τήν Τρίτη 20 Μαΐου 2014 ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας κ.κ. Δαμασκηνό καί τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἄμοριου κ.κ. Νικηφόρο παρουσία πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου μας.

Βιβλιοπωλεῖο «ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ»

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου

Τό βιβλιοπωλεῖο “ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ” τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, βρίσκεται στήν ὁδὸ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, στό ἰσόγειο τῶν γραφείων τῆς Μητροπόλεως.

Σέ ἓνα ὁμορφο διαμορφωμένο χῶρο πού ἐπιμελεῖται ὁ ὑπεύθυνος βιβλιοπωλείου π. Ἰωάννης Μαλεφάκης μπορούμε νά βροῦμε ἀπό θυμιάματα, εἰκόνες, ἱερατικά σκεύη καί μία πλούσια συλλογὴ ἀπό ἐπιλεγμένα βιβλία Πατέρων καί συγγραφέων πού πραγματεύονται τήν ὀρθόδοξη Μαρτυρία.

Τό βιβλιοπωλεῖο εἶναι ἀνοιχτό καθημερινά καί λειτουργεῖ ὥρες καταστημάτων.

Τηλέφωνο Ἐπικοινωνίας: 28210-27819

Λαμπρός έορτασμός τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης στήν Μητρόπολη Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου στήν Ἁγια Μέγας πανηγυρικός ἑσπερινός

Τήν Τρίτη 20 Μαΐου τελέστηκε στή μνήμη τῶν Ἁγίων Κων/νου καί Ἑλένης ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμονος

Θεία Λειτουργία

Μέ ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια καί λαμπρότητα τελέστηκε Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο στόν φερόνυμο Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Κων/νου καί Ἑλένης στήν Ἁγιά, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμονος καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ.

Πλήθος κόσμου κατέκλυσε τόν Ἱερό Ναό νά προσευχηθεῖ στή χάρι τῶν Ἁγίων καί παράλληλα νά προσκυνήσει τά Ἱερά Κειμήλια τῆς Παναγίας τῆς Σουμελά καί τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῶν Κομνηνῶν, πού εἶχαν ἔρθει ὡς εὐλογία στήν Μητρόπολή μας.

Τιμές στην μνήμη του ήρωα Κώστα Ηλιάκη

Σέ κλίμα συγκίνησης τελέστηκε τό μνημόσυνο του ήρωα Κώστα Ηλιάκη τήν Παρασκευή 23 Μαΐου 2014 στό κοιμητήριο του Αγίου Λουκά.

Σειρά εκδηλώσεων τιμής και μνήμης πραγματοποιήθηκαν τήν 28η Μαΐου 2014 πού συνδιοργανώθηκαν από τήν Πολεμική Αεροπορία και τούς Δήμους Καρπάθου και Χανίων. Τήν Ίερά Μητρόπολή μας εκπροσώπησε ό Πανοσιολογιώτατος Αρχιμ. και Καθηγούμενος τής Ίεράς και Πατριαρχικής Μονής Αγίας Τριάδος τών Τζαγκαρόλων π. Αμφιλόχιος Παπαγιαννάκης συνοδευόμενος από τόν Πρωτ.

Κων/νο Θωμαδάκη. Τό Αρχιερατικό Μνημόσυνο τέλεσε ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπάθου και Κάσου κ.κ. Αμβρόσιος. Τό παρών στίς εκδηλώσεις έδωσαν ό Υπουργός Έθνικης Αμύνης κ. Δημήτριος Άβραμόπουλος, ή ήγεσία τών Ένόπλων Δυνάμεων, εκπρόσωποι τών κομμάτων, εκπρόσωποι από τήν Άντιπεριφέρεια και τό Δήμο Χανίων, συνάδελφοί του από τήν 115 ΠΜ, συγγενείς, εκπρόσωποι από τήν τοπική ήγεσία και πλήθος κόσμου.

Τιμήθηκε η σύντροφος και η μάνα Πρεσβυτέρα στά Χανιά

Με απόλυτη έπιτυχία πραγματοποιήθηκε στον Ίερό Ναό Αγίου Χριστοφόρου Χανίων η έτήσια σύναξη Πρεσβυτέρων της Μητροπόλεως μας. Μία ξεχωριστή ημέρα που είναι αφιερωμένη στην μάνα, στη σύζυγο και σύντροφο του Ίερέα. Η τιμητική εκδήλωση ξεκίνησε με Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ.

Μετά τό πέρα της Θείας Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του ένοριακού κέντρου όμιλία για τίς Πρεσβυτέρες, από τήν εκπαιδευτικό Πρεσβυτέρα Άδαμαντία Τσιμούρη ενώ παράλληλα μέσα στό Ναό όμίλησε στους ιερείς μέ τήν εύλογία του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, ό Πρώτ. Βασίλειος Τσιμούρης, μέ θέμα "Μετάνοια και Λεβεντιά". Στη συνέχεια, άκολούθησε τράπεζα φιλοξενίας στην αίθουσα του ένοριακού κέντρου, όπου ό Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας εύχαρίστησε άκόμη μία φορά τόν π. Βασίλειο και τήν πρεσβυτέρα του Άδαμαντία, για τούς ώφέλιμους και ψυχοφελείς τους λόγους, προσφέροντας τούς ως ένδειξη αγάπης άναμνηστικά δώρα της Μητροπόλεως μας. Παράλληλα, ό Σεβασμιώτατος εύχαρίστησε τόν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας Αρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη, δι-οργανωτή της όλης εκδήλωσης, τόν Πρωτ. Βασίλειο Φραγκιαδάκη και όλη τήν ένορία

του Αγίου Χριστοφόρου Χανίων για τήν άσπογη και άβραμιαία φιλοξενία, καθώς και τήν κ. Μάρθα Βανδουλάκη υπάλληλο του προγράμματος "Έένιος Ζεύς", ή όποια συνεργαζόμενη και μέ άλλους υπαλλήλους της Μητροπόλεως και του προγράμματος, διακόνησε στην προετοιμασία δώρων και ύποδοχής.

Νυχτερινή Θεία Λειτουργία στον Άγιο Τίτο

Νυχτερινή Θεία Λειτουργία τελέστηκε ιεουργώντας το Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνού στον Ίερό Ναό του Αγίου Τίτου στον Έμπρόσνερο Αποκορώνου την Δευτέρα 26 Μαΐου 2014.

Άρχιερατική Θεία Λειτουργία στην V Μεραρχία για την απόδοση του Πάσχα

Άρχιερατική Θεία Λειτουργία τελέστηκε στην V Μεραρχία Κρητών, στο Στρατόπεδο Στεφανάκη, ιεουργώντας το Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχου μας, επί τη αποδόσει της Έορτής του Πάσχα, συμπροσευχομένων κληρικών, στρατιωτικών και στρατευσίμων καθώς και πλήθους έπισκεπτών. Κάθε μεγάλη γιορτή στην Όρθόδοξη λατρεία έχει την απόδοση της. Κάθε γιορτή είναι ένα ζωντανό γεγονός, πού έπαναλαμβάνεται στη ζωή της Έκκλησίας, στη ζωή του πιστού. Η απόδοση του Πάσχα, πού τελείται μία ήμερα πρίν την έορτή της Ανάληψης, μάς φανερώνει ότι η Ανάσταση συνεχίζεται μέσα από τό παράδειγμα τών Αγίων μας, συνεχίζεται μέσα από την μετάνοιά μας.

Ἡ ἑορτή τῆς Ἀναλήψεως στήν Γεωργιούπολη Χανίων

Πανηγυρικός Ἑσπερινός

Τήν Τετάρτη 28 Μαΐου 2014 τελέστηκε ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός ἀπό τόν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη, τόν Ἀρχιμ. Παναρέτο Ψαραύτη, τόν Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρσανίου Ἀρχιμ. Ἐφραίμ Μανουσάκη, τόν Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο τῆς Δ' Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας Πρώτ.

Ἐμμανουήλ Βαλσαμάκη, ἄλλων ἱερέων καί πλήθους κόσμου.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία

Σέ κλίμα ιδιαίτερα πανηγυρικό καί μέ λαμπρότητα, τάξη καί προσέλευση πολλῶν κληρικῶν, τοῦ νέου Δημάρχου Ἀποκορώνου κ. Χαράλαμπου Κουκιανάκη καί πλήθους κόσμου, τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία τήν Πέμπτη 29 Μαΐου 2014 ἱερουργούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ.Δαμασκηνοῦ.

Ἐκδήλωση μνήμης γιά τήν Ἄλωση τῆς Πόλης στήν Κωνσταντινουπολειάδα Χανίων

Ἐκδήλωση μνήμης ἀφιερωμένη στήν Ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως πραγματοποιήθηκε μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα καί σέ κλίμα συγκίνησης τήν Πέμπτη 29 Μαΐου στήν Κωνσταντινουπολειάδα τῆς Ἑνορίας Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Νέας Χώρας.

Νωρίτερα, τελέστηκε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου

μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί ἡ τέλεση Μνημοσύνου ὑπέρ ἀναπαύσεως τοῦ αὐτοκράτορα Κων/νου καί τῶν σὺν αὐτῷ θυσιαζομένων ἀδελφῶν.

Ἡ ἐκδήλωση περιελάμβανε δύο μέρη. Στό πρῶτο μέρος πραγματοποιήθηκε ὁμιλία ἀπό τόν θεολόγο- ἱστορικό Πρωτ. Μιλαῆλ Βλαβογιλάκη μέ θέμα: Ἡ ἐπίδραση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος στήν καθημερινή, δημόσια ἢ ἰδιωτική ζωή, στή Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία τὰ τελευταῖα 200 χρόνια πρὶν ἀπὸ τήν ἄλωση, ἐνῶ τό δεύτερο μέρος περιελάμβανε μουσική ἐκδήλωση κατὰ τήν ὁποία ἀποδόθηκαν Πολίτικα καί Μικρασιατικά τραγούδια ἀπὸ τῆ χορωδία τῆς Ἀδελφότητας Μικρασιατῶν Χανίων «Ὁ Ἅγιος Πολύκαρ-

πος» πού μας μετέφεραν στοὺς χώρους τῆς βασιλεύουσας. Τὴν ἐκδήλωση διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου, ἡ ἀδελφότητα Μικρασιατῶν Χανίων «Ὁ Ἅγιος Πολύκαρπος» καί ἡ Ἑνορία Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Νέας Χώρας.

Μνημόσυνο μακαριστῆς Θεοσέμνης Μοναχῆς

Σέ κλίμα ιδιαίτε-
ρης συγκινήσεως καί
ἔντονων ἀναμνήσεων
τελέστηκε τό Σάββατο
31 Μαΐου προεξάρχον-
τος τοῦ Σεβασμιω-
τάτου Ἀρχιεπισκόπου
Κρήτης κ.κ. Εἰρηναίου καί

συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ, Ἀρχιερατικό Συλλειτουργο καί τό μνημόσυνο τῆς Καθηγουμένης Θεοσέμνης Μοναχῆς, δεκατέσσερα χρόνια ἀπό τήν κοίμησή της. Επί τῆς ἡγουμενίας τῆς μακαριστῆς Γεροντίσσης τό 1976 ἡ Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Χρυσοπηγῆς μετατράπηκε σέ γυναικεία καί ἀναστηλώθηκε ἐκ θεμελίων.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν Πλατανιά καί ἀποκαλυπτῆρια μνημείου γιά τοὺς πεσόντες Πλατανιανούς

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία τελέστηκε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Δημητρίου στόν Πλατανιά Χανίων, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί συμπροσευχομένων τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Λιονάκη, τοῦ οἰκείου Ἐφημερίου Πρωτ. Δημητρίου Παρασκάκη, τοῦ Πρωτ. Ἐμμανουήλ Παπαδοκωσταντάκη,

τοῦ διακόνου π. Εὐαγγέλου Γενάρη, πλήθους κόσμου ἀνάμεσά τους, τοῦ Δημάρχου κ. Ἰωάννη Μαλανδράκη, ἀντιδημάρχων καί τοπικῶν συμβούλων. Μετά τό πέρας τῆς

Θείας Λειτουργίας τελέστηκε έπιμνημόσυνη δέηση προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, διά τούς πεσόντες Πλατανιανούς κατά τήν Μάχη τής Κρήτης καί τήν Γερμανική Κατοχή. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν τά άποκαλυπτήρια του μνημείου πού βρίσκεται σέ χώρο του Ίερου Ναού πλησίον του Γερμανικού καταφυγίου.

Έκδήλωση για τό περιβάλλον στον Κυπάρισσο

Στόν όμορφο Κυπάρισσο του Δήμου Πλατανιά πραγματοποιήθηκε έκδήλωση για τήν παγκόσμια ήμέρα περιβάλλοντος στόν αύλειο χώρο του Ίερου Ναού. Νά αγαπάτε τό Περιβάλλον, τόνισε έκ μέρους τής τοπικής μας Έκκλησίας ό Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Αρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης, ό όποίος μετέφερε καί τίς πατρικές εϋχές του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνού. Στή συνέχεια, αναφέρθηκε καί στίς εϋαισθησίες του Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου για τό περιβάλλον.

Λαμπρός πανηγυρικός έορτασμός τῆς Πεντηκοστῆς στήν Ἁγία Τριάδα τῶν Τζαγκαρόλων

Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα καί μοναστηριακό τυπικό έορτάστηκε ἡ Πεντηκοστή στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ἁγίας Τριάδος τῶν Τζαγκαρόλων στό Ἄκρωτήρι Χανίων. Προεξάρχοντας τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καί συμπροσευχομένων πλήθους ἱερέων καί κόσμου τελέστηκε ὁ μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός τό Σάββατο 07 Μαΐου 2014 στό λαμπροστόλιστο μοναστήρι.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία

Ἀνήμερα τῆς έορτῆς Κυριακή 08 Ἰουνίου 2014 τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία ἱεουργούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ, συνεπικουρούμενου ἀπό ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεώς μας. Πλήθος κόσμου κατέκλυσε τήν Ἱερά Μονή γιά νά έορτάσει τήν γενέθλια αὐτή ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας μας. Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀκολούθησε ὁ Ἑσπερινός τῆς Γονυκλισίας καί στήν συνέχεια ἡ λιτάνευσις τῶν Ἱερῶν Κειμηλίων τῆς Μονῆς στόν

αύλειο χώρο του Μοναστηρίου συλλιτανευόντων πλήθους ιερέων και κόσμου στους γραφικούς και όμορφους λιθόστρωτους διαδρόμους της Μονής.

Κατόπιν, ακολούθησε μοναστηριακή φιλοξενία στο μεγάλο άρχονταρίκι της Μονής, όπου οι πατέρες της Μονής μαζί με τον Καθηγούμενο Άρχιμ. Άμφιλόχιο Παπαγιαννάκη υποδέχθηκαν όλο τον κόσμο, προσφέροντας έτι μία φορά άβραμιαία φιλοξενία με παραδοσιακά βιολογικά προϊόντα της Μονής, αλλά και της προσφοράς του κόσμου.

Η Έορτή του Ἁγίου Πνεύματος στὰ Χανιά

Στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Τριάδος στόν Βαμβακόπουλο Χανίων ἱερούργησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός ἀνήμερα τῆς λαμπρῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Δευτέρα 09 Ἰουνίου 2014, συμπροσευχουμένων ἱερέων τῆς Μητροπόλεώς μας καί πλήθους κόσμου.

Τό ἱερό ἀναλόγιο στόλισαν καλλιφωνοὶ ψάλτες ἀπό τόν σύνδεσμο ἱεροσαλῶν “Γεώργιος ὁ Κρης” οἱ ὁποῖοι προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, μετὰ τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας τίμησαν μέ μνημόσυνο τούς κεκοιμημένους ψάλτες τῆς Μητροπόλεώς μας.

Νέος Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Ἱεραῖς Μητροπόλεως Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου

Νέος Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Ἱεραῖς Μητροπόλεως Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Δαμασκηνοῦ διορίσθηκε τήν Παρασκευή 13 Ἰουνίου ὁ Πρωτ. Γεώργιος Περάκης, ἐφημέριος τῆς Ἑνορίας Ἁγίας Μαρίας Κυδωνίας.

Ὁ Νέος Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος γεννήθηκε τό 1955 στό Ἡράκλειο Κρήτης. Εἶναι ἀπόφοιτος τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κρήτης, Πτυχιούχος τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Πτυχιούχος Κοινωνικός Λειτουργός τοῦ ἰδρύματος Κοινωνικῆς Ἐργασίας καί Χ.Ε.Ν. Ἑλλάδος.

Εἶναι Ἐφημέριος στήν Ἑνορία Ἁγίας Μαρίας Χανίων ἀπό τό 1981. Ὑπηρετήσε ἐπί 20ετίας ὡς ἱερατικός ὑπεύθυνος στό Νοσοκομεῖο Χανίων. Ἐπί 10ετίας ἦταν μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κέντρου Παιδικῆς Μέριμνας Χανίων. Σήμερα εἶναι: Μέλος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Θεοχαριδεῖου Συμβουλευτικοῦ Κέντρου, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Χαζιρείου Πολιτιστικοῦ Κέντρου Ἁγίας Μαρίας, πού δίδει ὑποτροφίες σέ ἀριστούχους φοιτητές ἰατρικῆς, Ἀντιπρόεδρος στήν Ἐταιρεία Προστασίας Ἀνηλίκων Χανίων.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στή Θεόδωρῷ

Μέ τήν συμμετοχή τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί πολυάριθμου ἀκροατηρίου τελέστηκε ἀνήμερα τῆς μεταβληθείσης ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στήν ἱστορική βραχονησίδα πού ἔχει πάρει τό ὄνομά της ἀπό τό ὁμώνυμο Ἱερό Ξωκλήσι πού εἶναι ἀφιερωμένο στήν μνήμη τῶν Ἁγίων. Στήν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου χοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός καί στή συνέχεια τέλεσε τήν Θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου συμπροσευχουμένων τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Τζαγκαρόλων Ἀρχιμ. Ἀμφιλοχίου Παπαγιαννάκη, τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καί οἰκείου ἑφημερίου Πρωτ. Γεωργίου Περάκη καί ἄλλων ἱερέων τῆς Μητροπόλεώς μας.

Η' έορτή τῶν Ἁγίων Πάντων

Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός

Στόν Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Πάντων πού βρίσκεται μεταξύ Γαβαλοχωρίου καί Κόκκινου Χωριοῦ καί ἀνήκει σέ εὐσεβή οἰκογένεια τῆς Μητροπόλεώς μας, ὁ Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Ἄρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης τέλεσε τό Σάββατο 14 Ἰουνίου 2014 τόν μέγα πανηγυρικό ἑσπερινό μαζί μέ πλῆθος ἱερέων καί εὐσεβῶν πού συνέρρευσαν.

Θεία Λειτουργία

Ἀνήμερά τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων Πάντων, Κυριακή 15 Ἰουνίου 2014, στόν Ἱερό Ἁγίας Μαρίνης συνιερούργησαν ὁ Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Ἄρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης μαζί μέ τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο πρωτ. Γεώργιο Περάκη.

Ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας στό Μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος

Στὴν Ἱερά Μητρόπολη Ἐλασσῶνος μετέβη τὸ Σάββατο 21 Ἰουνίου ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας Ἄρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη γιὰ τὸ τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κυροῦ Βασιλείου.

Στὸν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου στὴν Ἑλλάσωνα τελέστηκε Πολυαρχιερατικὸ συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱεῤῥᾶς Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν κ.κ. Σεραφεῖμ, συλλειτουργούντων των Σέβ. Μητροπολιτῶν Βεροίας Ναούσης καὶ Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμονος, Ξάνθης κ.κ. Παντελεήμονος, Σιατίστης κ.κ. Παύλου, Νεαπόλεως κ.κ. Βαρνάβα, Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ.κ. Δαμασκηνοῦ, Καισαριανῆς κ.κ. Δανιήλ, Κερκύρας κ.κ. Νεκταρίου, Δημητριάδος κ.κ. Ἰγνατίου, Λαρίσης κ.κ. Ἰγνατίου, Κίτρου κ.κ. Γεωργίου, Κοζάνης κ.κ. Παύλου, Φλωρίνης κ.κ. Θεοκλήτου καὶ τῶν

Θεοφίλ. Ἐπισκόπων Σαλῶνων κ.κ. Ἄντωνίου καὶ Ρεντίνης κ.κ. Σεραφεῖμ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας, τελέστηκε τὸ τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Ἐλασσῶνος κυροῦ Βασιλείου. Στὴ συνέχεια, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας μαζί μέ τὸν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας τέλεσαν τρισάγιο στό μῆμα τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχη.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία

Στή Ἱερά Μονή Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος στό Χορτιάτη Θεσσαλονίκης ἱερούργησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός τήν Κυριακή 22 Ἰουνίου 2014.

Θεία Λειτουργία

Στή Ἱερά Μονή Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου στήν Κατερίνη ἱερούργησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης τήν Κυριακή 22 Ἰουνίου 2014.

Ἡ ἑορτή τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου στά Χανιά

Στό Ἀποπηγάδι στό Σέμπρωνα τοῦ Δήμου Κυδωνίας καί στόν γραφικό πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τελέστηκε ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ γιά τήν ἑορτή τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τήν Τετάρτη 26 Ἰουνίου 2014, προεξάρχοντος τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Πρώτ. Γεωργίου Περάκη, πλήθους κόσμου καί ἱερέων τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Οί Πρωτοπόροι της Κρητικής Έλευθερίας, στήν Άθίνα

Κέρδισαν τίς έντυπώσεις οί Πρωτοπόροι τής Κρητικής Έλευθερίας, τό ύπέροχο αυτό βιβλίο του Πρωτ. Μιχαήλ Βλαβογιλάκη, στήν παρουσίαση πού πραγματοποιήθηκε στήν Άθήνα στό πνευματικό Ίδρυμα τής Κρητικής Έστίας, τήν Δευτέρα 23 Ίουνίου.

Χαιρετισμό άπηύθηνε ό Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός ό όποίος συνεχάρη τόν π. Μιχαήλ γιά τό πολύτιμο αυτό ιστορικό έκπόνημα προϊόν πολλών ώρων έργασίας καί έρευνας.

Σύντομους χαιρετισμούς άπηύθηναν ό Πρόεδρος του ΝΠΙΔ τής Κρητικής Έστίας κ. Χαράλαμπος Σαλβαράκης και ο πρόεδρος του παραρτήματος Άττικής του Έθνικού Ίδρύματος έρευνών καί Μελετών Ήλ. Βενιζέλος κ. Γεώργιος Πρασιανάκης.

Γιά τό έργο όμίλησαν ό Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλος τής Αρχιεπισκοπής Άθηνών Αρχιμ. Μάξιμος Παπαγιάννης, ό συγγραφέας - δημοσιογράφος κ. Δημήτριος Κακαβελάκης και ό Όμότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Άθηνών κ. Νικόλαος Τζιράκης.

Στό τέλος, ό συγγραφέας Πρωτ. Μιχαήλ Βλαβογιλάκης, εύχαρίστησε

όλο τόν κόσμο καί τούς όμιλητές γιά τά ύπέροχα λόγια τους καί τίς έκτενείς ιστορικές αναφορές τους.

Στήν παρουσίαση παρέστη ό Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Αρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης μαζί μέ κληρικούς τής Μητροπόλεώς μας.

Οί Πρωτοπόροι τής Κρητικής Έλευθερίας είναι ένα βιβλίο ιστορικό, πού άποτελεί έκδοση τής Ίερας Μητροπόλεώς μας, έρχεται κατάμεστο από γεγονότα καί άναμνήσεις του παρελθόντος νά μās παρουσιάσει τόν τρόπο μέ τόν όποίο ήρωες ιερείς έδωσαν πραγματικό άγώνα γιά τήν άπελευθέρωσή της καί τήν κυοφορία τής έλευθερίας ξανά.

Υποδοχή καί ξενάγηση τῶν κατηχητικῶν σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρκαλοχωρίου Καστελλίου καί Βιάννου

Διακόσια περίπου πρόσωπα συνοδευόμενα ἀπό ἱερεῖς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρκαλοχωρίου Καστελλίου καί Βιάννου ὑποδέχτηκαν ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός καί ὁ Πανοσιολογιώτατος Πρωτοσύγκελλός μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Λιονάκης τήν Πέμπτη 26 Ἰουνίου ξεναγώντας τά ἀρχικά στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Τζαγκαρόλων καί στήν συνέχεια δεξιώθηκαν ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας στό πνευματικό κέντρο τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος στήν Ἄμπεριά.

Ἐπίσκεψη Ῥώσων δημοσιογράφων στό Κοιμητήριο τοῦ Ἁγίου Λουκά

Τό Κοιμητήριο τῆς Ἐνορίας Ἁγίου Λουκά Χανίων ἐπισκέφθησαν τήν Παρασκευή 27 Ἰουνίου 2014 ὀμάδα Ῥώσων δημοσιογράφων.

Κατέθεσαν στεφάνια καί ἀπότισαν φόρο τιμῆς στά μνημεῖα τῶν Ῥώσων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ὀπλιτῶν καί ἀπλῶν πολιτῶν τῶν πεσόντων κατά τήν διάρκεια τῆς Κρητικῆς Πολιτείας καί τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου. Οἱ ἐπισκέπτες ἀφοῦ προσκύνησαν καί ἄφησαν λίγα λουλούδια στά μνημεῖα τῶν πεσόντων Ῥώσων στρατιωτικῶν, φιλοξενήθηκαν στήν αἴθουσα τῆς Ἐνορίας ὅπου προσφέρθηκε κέρασμα, δείγμα τῆς κρητικῆς φιλοξενίας καί μικρό ἀναμνηστικό.

Εορτασμός τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου

Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός

Τὴν παραμονή τῆς ἐορτῆς Σάββατο 28 Ἰουνίου ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός τέλεσε τὴν Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὴν ἐνορία Βατολάκου παρουσία ἱερέων καὶ κόσμου.

Στὸν μεγαλοπρεπή Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου τῆς πόλης μας τελέστηκε ἡ Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ προεξάρχοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀνδίδων κ. Χριστοφόρου καὶ συμπροσευχομένων τοῦ Πανοσιολογιώτατου Πρωτοσυγκέλλου μας Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Λιονάκη, πλήθους ἱερέων καὶ ἑκατοντάδων πιστῶν.

Θεία Λειτουργία

Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἑορτῆς Κυριακὴ 29 Ἰουνίου 2014 τελέστηκε Ἀρχιερατικὸ συλλειτουργοῦ προεξάρχοντος τιμῆς ἔνεκεν τοῦ φιλοξενουμένου Ἐπισκόπου κ.κ. Χριστοφόρου καὶ συλλειτουργοῦντος τοῦ οἰκείου Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ.κ. Δαμασκηνοῦ καὶ πλήθους κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Η' εορτή τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων

Πανηγυρικός ἑσπερινός

Στό Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων στήν περιοχή Ἁγίων Ἀποστόλων στήν ἐνορία Μακρύ τοίχου τέλεσε τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀνδίδων κ.κ. Χριστόφορος μαζί μέ τόν Πανοσιολογιώτατο Πρωτοσύγκελλό μας Ἄρχιμ. Δαμασκηνό Λιονάκη παρουσία πλήθους ἱερέων καί κόσμου.

Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία

Στόν καταπράσινο Βαφέ, ἐπαρχία τοῦ Δήμου Ἀποκορώνου ἱερούργησε ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ.κ. Δαμασκηνός τελώντας Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία γιά τήν ἑορτή τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΔΩΝΙΑΣ & ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Βοήθησε κι εσύ στό καθημερινό συσσίτιο

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ
28210 27807 & 28210 27823

